

Likestilling, likhet og lykkelige parforhold?

En kvantitativ studie av sammenhengen mellom holdninger til likestilling og partilfredshet

Siv Karin Breien Johansen
& Ingunn Galaasen Olsen

Hovedoppgave ved Psykologisk institutt

UNIVERSITETET I OSLO

Oktober, 2012

© Siv Karin Breien Johansen & Ingunn Galaasen Olsen

2012

Likestilling, likhet og lykkelige parforhold?

Siv Karin Breien Johansen & Ingunn Galaasen Olsen

<http://www.duo.uio.no/>

Trykk: Reprosentralen, Universitetet i Oslo

Sammendrag

Tittel: Likestilling, likhet og lykkelige parforhold? En kvantitativ studie av sammenhengen mellom holdninger til likestilling og partilfredshet

Forfattere: Siv Karin Breien Johansen & Ingunn Galaasen Olsen

Hovedveileder: Bjørg Grova **Biveiledere:** Anne-Marie Halberg, Andreas Løes Narum

Bakgrunn: Norge regnes som et av verdens mest likestilte land. Til tross for mindre definerte kjønnsroller enn tidligere, er dagens parforhold preget av det tradisjonelle rollemønsteret i tillegg til en mer moderne tankegang om likestilte kjønn. Hensikten med denne studien var å undersøke sammenhengen mellom holdninger til likestilling og partilfredshet hos et utvalg norske par. Det var også ønskelig å studere om det å ha like holdninger til likestilling som sin partner predikerte partilfredshet. I tillegg var det til hensikt å undersøke kjønnsforskjeller i sammenhengen mellom holdninger til likestilling og partilfredshet.

Metode: Denne undersøkelsen baserer seg på allerede innsamlet tverrsnittsmateriale fra «Den store parundersøkelsen». Undersøkelsen er et samarbeid mellom VG og Schibsteds nettdatingsted «Møteplassen». Det var mulig å svare på undersøkelsen på vg.no, møteplassen.no og parweb.no. Innsamling av data foregikk i perioden 2008 - 2009. Utvalget i denne studien består av 847 hetrofile par i alderen 18-63 år. Deskriptiv statistikk, t-tester, korrelasjonsanalyser og multippel hierarkisk regresjonsanalyse ble benyttet for å undersøke problemstillingene.

Resultat: Resultatene viste en statistisk signifikant sammenheng mellom holdninger til likestilling og partilfredshet hos menn. Det ble ikke funnet støtte for denne sammenhengen hos kvinner. Å ha like holdninger som sin partner til likestilling hadde lav, men statistisk signifikant sammenheng, med partilfredshet hos begge kjønn. Videre viste resultatene kjønnsforskjeller i holdninger til likestilling, der kvinner oppga likestilte holdninger i større grad enn menn. Kvinner og menn var like tilfreds i sitt parforhold.

Konklusjon: Studien understreker behovet for oppdaterte mål på holdninger til likestilling, da både likestilling og holdninger til dette endrer seg i takt med samfunnet. For å få et mer nyansert inntrykk av sammenhengen mellom holdninger til likestilling og partilfredshet bør longitudinelle og kvalitative studier utføres. Kjønnsforskjeller bør utforskes nærmere.

Forord

Først vil vi gjerne takke vår hovedveileder, Bjørg Grova. Tusen takk for lærerike samtaler, ditt oversiktlige blikk og engasjement for temaet. Takk også til vår metodeveileder, Anne-Marie Halberg, for uvurderlig hjelp med metodiske utfordringer. Andreas Løes Narum fortjener også en takk; takk for tilgang til datamaterialet og inspirerende innspill i startfasen.

En spesiell takk til Gudrun Breivik for SPSS-kurs, faglige innspill og korrekturlesning. Takk også til Nina Tangstrøm for herlig hyttetur med produktiv oppgaveskriving, i tillegg til korrekturlesning.

Ellers ønsker Ingunn å takke sin kjæreste, Morten, for et særdeles likestilt parforhold og høy grad av partilfredshet. Siv Karin ønsker å takke sin fremtidige mann for det samme. Takk, Conni Løken, for sjokolade, kake og hyggelige avbrekk. Til slutt vil vi takke familie og venner for inspirerende samtaler om temaet, for utallige kaffekopper og for god støtte.

Siv Karin Breien Johansen og Ingunn Galaasen Olsen

Oslo, 18.10.2012

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	1
1.1	Begrepsavklaring	1
1.2	Samfunnsendringer i Norge	2
1.2.1	Mot et individualistisk samfunn.....	3
1.2.2	Kjønnsroller i endring	3
1.3	Partilfredshet	4
1.3.1	Partilfredshet som et globalt eller multifaktorielt konsept.....	5
1.3.2	Partilfredshet med utgangspunkt i Sternbergs teori	6
1.3.3	Kjønnsforskjeller i partilfredshet	8
1.4	Likheter og komplementaritet i parforhold.....	8
1.5	Holdninger til likestilling	10
1.5.1	Holdninger til likestilling og sosiodemografiske variabler.....	10
1.5.2	Holdninger og praksis	11
1.5.3	Kjønnsforskjeller i holdninger til likestilling.....	12
1.5.4	Holdningslikheter.....	12
1.6	Holdninger til likestilling og partilfredshet.....	13
1.6.1	Holdningslikheter og partilfredshet	13
1.7	Forskningsspørsmål	14
2	Metode.....	16
2.1	Om prosjektet.....	16
2.1.1	Anonymitet.	16
2.1.2	Deltagere	16
2.1.3	Kontrollvariabler.....	18
2.2	Måleinstrumenter	18
2.2.1	Avhengige variabler.....	18
2.2.2	Uavhengige variabler	20
2.3	Statistiske analyser.....	22

3	Resultater.....	23
3.1	Innledende analyser.....	23
3.1.1	Innledende korrelasjonsanalyser	24
3.2	Holdninger til likestilling og partilfredshet hos kvinner	26
3.3	Holdninger til likestilling og partilfredshet hos menn	30
3.4	Kjønnsforskjeller i holdninger til likestilling og partilfredshet	31
3.5	Oppsummering av funn.....	33
4	Diskusjon.....	34
4.1	Drøfting av resultater	34
4.1.1	Kontrollvariabler.....	34
4.1.2	Holdninger til likestilling og partilfredshet hos kvinner	35
4.1.3	Holdninger til likestilling og partilfredshet hos menn	37
4.1.4	Kjønnsforskjeller i holdninger til likestilling og partilfredshet	38
4.2	Styrker og svakheter ved studien	40
4.2.1	Statistisk signifikans og utvalgsstørrelse	40
4.2.2	Krysseksjonelt design	40
4.2.3	Nettbasert spørreundersøkelse	40
4.2.4	Selvrapportering.....	41
4.2.5	Egenskaper ved utvalget	42
4.2.6	Partilfredshetsskalaene.....	43
4.2.7	Holdningsskalaen	44
4.3	Generaliserbarhet	46
4.4	Implikasjoner for videre forskning	46
5	Avslutning	48
	Litteraturliste	49
	Vedlegg	61

Tabelloversikt

Tabell 1: Respondentenes sivilstatus	17
Tabell 2: Respondentenes utdanningsnivå	17
Tabell 3: Avhengige og uavhengige variabler for menn og kvinner	22
Tabell 4: Bivariat korrelasjonsmatrise for alle variabler for kvinner	25
Tabell 5: Bivariat korrelasjonsmatrise for alle variabler for menn	25
Tabell 6: Partilfredshet hos kvinner med holdninger som uavhengig variabel	28
Tabell 7: Partilfredshet hos menn med holdninger som uavhengig variabel	28
Tabell 8: Partilfredshet hos kvinner med holdningsdifferanse som uavhengig variabel	29
Tabell 9: Partilfredshet hos menn med holdningsdifferanse som uavhengig variabel	29
Tabell10: Resultater fra independent samples t-test	32

Figuroversikt

Figur 1: Fordeling av holdninger til likestilling og partilfredshet hos menn og kvinner	23
---	----

1 Innledning

Norge blir i dag sett på som et av verdens mest likestilte land. Likestilling mellom kjønnene har blitt fremmet fra politisk hold, og temaer som lik lønn for likt arbeid, kjønnskvolter og pappapermisjon har preget samfunnsdebatten. Rapporten «Likestilling hjemme» som ble utgitt av NOVA (Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring) i høst, har gitt ny kunnskap om likestilling i norske parforhold (Hansen & Slagsvold, 2012). Utgivelsen tydeliggjør likestillingens plass og aktualitet i dagens Norge, og medias respons støtter opp om dette. Likestilling i hjemmet har gjennomgått store endringer de siste tiårene.

Etterkrigstiden er blitt betegnet som kjernefamiliens gullalder, da var mannen som oftest eneforsørger, og kvinnen var hjemme, gjorde husarbeid og passet barna (Syltevik, 2005). Kjønsrollene var i stor grad definerte og adskilt. Det romantiske parforholdet var basert på at kvinner og menns ulike egenskaper utfylte hverandre (Hassel, 2007). I dag er de tydelige kjønsrollene visket mer ut. Standarden i moderne parforhold er at både mann og kvinne forsørger familien sammen, og deler på barneomsorg og husarbeid (Syltevik, 2005). Parallele endringer sees på samfunnsnivå og i privatlivet. Dette tatt i betraktning er det nærliggende å spørre om likestilling berører tilfredsheten i det moderne parforholdet.

1.1 Begrepsavklaring

Formålet med denne studien er å undersøke om det er sammenheng mellom holdninger til likestilling og partilfredshet. Betegnelsen *par* definerer vi i denne sammenhengen som mann og kvinne i et heteroseksuelt forhold. Herunder inkluderes både gifte, samboende og kjærester som har rapportert at de er i et fast forhold. Forskere er uenige om definering og operasjonalisering av tilfredshet i parforholdet. I denne studien vil begrepet *partilfredshet* benyttes. Partilfredshet viser til en subjektiv og individuell vurdering av parforholdet og partneren (Glenn, 1990). Denne vurderingen er kontinuerlig og dynamisk (Spanier, 1976).

Videre vil *likestilling* defineres i tråd med Likestillingsloven (1978) i Norge. Den sier at det norske samfunn skal fremme lik rett til utdanning, arbeid, kulturell og faglig utvikling for både menn og kvinner. Det blir spesifisert at rettighetene gjelder for begge kjønn, og at loven «tar særlig sikte på å bedre kvinnens stilling» (Likestillingsloven, 1978). I denne studien har vi sett nærmere på likestilling i privatlivet, og rollefordelingen mellom kvinner og menn er relevant. Begrepet *kjønnsrolle* blir brukt og refererer til en forventet oppfatning av

ansvarsområdet og atferd for menn og kvinner (McDaniel, 2008). Vi vil i tråd med en overvekt av forskningslitteraturen definere *tradisjonelle kjønnsroller* ut ifra en rollefordeling hvor mannen forsørger og arbeider utenfor hjemmet, mens kvinnen er hjemmeværende, gjør husarbeid og passer barna. *Likestilte kjønnsroller* innebærer at både lønnet arbeid og husarbeid, er likt fordelt mellom mann og kvinne (Amato & Booth, 1995; Lye & Biblarz, 1993; McDaniel, 2008).

Begrepet holdninger vil også brukes denne studien. Det finnes mange ulike definisjoner av dette begrepet, men ofte benyttes Fishbein og Ajzens (1980) definisjon sitert i Nordahl (2009, s. 8): «*Holdninger er graden av affekt – positiv eller negativ – overfor et objekt*». I denne studien er objektet likestilling. Flere forskere har sett på spesifikke likestillingstemaer, som blant annet holdninger til kjønnsroller eller holdninger til yrkesaktive mødre, mens andre forskere har sett på likestilling som et helhetlig og generelt begrep. I det følgende vil det refereres til holdninger til likestilling dersom forskere har undersøkt likestilling som et generelt begrep. Dersom forskere har fokusert på spesifikke likestillingstemaer, vil dette tydeliggjøres.

1.2 Samfunnsendringer i Norge

Innføringen av Likestillingsloven (1978) har bidratt til å påvirke likestillingen mellom kjønnene i Norge. Statens velferdsordninger og tilrettelegging i arbeidslivet har hatt som mål å likestille kjønnene. Tall fra Statistisk sentralbyrå (2012f) viser at antall kvinner i lønnet arbeid har økt med over 20 % i perioden 1972 til 2010. I tillegg viser det seg at antall menn i lønnet arbeid har hatt en svak reduksjon i samme tidsrom. Endringene viser seg også gjennom at flere norske kvinner har tatt høyere utdanning. I 2010 var det en overvekt av kvinner som fullførte 4-årig utdanning, men fortsatt er det et større antall menn som fullfører høyere grad (mer enn 4 år) ved høyskole eller universitet (Statistisk sentralbyrå, 2012c).

Utdanning og yrkesaktivitet har i større grad gjort at kvinner er mer økonomisk uavhengige enn tidligere. I tillegg har velferdsordninger gjort det lettere å forsørge familien på egenhånd. Spørsmålet er hvordan kvinners økonomiske frihet kan påvirke parrelasjonen. Ifølge Syltevik (2005) kan økonomisk uavhengighet være en av grunnene til at det i dag er lettere for kvinner å forlate sin partner. Tall fra Statistisk sentralbyrå (2012e) viser at antall skilsmisser har økt

fra i underkant av 3000 skilsmisser årlig på 1960-tallet, til en stabilisering rundt 10 000 skilsmisser fra 2007.

1.2.1 Mot et individualistisk samfunn

Parallelt med endringene i likestilling siden 1960 – 70-tallet sees endringer i retning av et samfunn preget av mer individualisme, hevder sosiologene Beck og Beck-Gernsheim (sitert i Hassel, 2007). Sosiologene drøfter det moderne parforhold i lys av «individualiseringstesene». Tesen beskriver individets økende grad av økonomisk frihet og selvstendighet samt uavhengighet fra fellesskapet. Individualiseringen skaper ifølge tesen en ensomhet for individet. I denne sammenheng blir parforholdet sett på som ekstra verdifullt, og parrelasjonen antas å dekke behovet for nærhet i stor grad (Hassel, 2007). I det moderne parforholdet eksisterer praktiske husoppgaver og omsorg for barn side om side med begge parters utdanning og yrkeskarriere. Beck og Beck (sitert i Hassel, 2007) påpeker at i en presset hverdag, er det få nære relasjoner man har tid til å gå inn. Man er derfor i større grad avhengig av parforholdet i vår tid enn man har vært tidligere.

1.2.2 Kjønsroller i endring

Likestillingen mellom mann og kvinne i privatlivet kan i stor grad reflekteres gjennom kjønnsroller. Ifølge Hochschild (1990) har kvinnerollen endret seg mer enn mannen siden 70-tallet, og endringer i økonomiske muligheter har påvirket kvinnen i større grad enn mannen. Kjønsrollene er blitt visket mer ut. Eksempelvis jobber flere kvinner i lønnet arbeid (Statistisk sentralbyrå, 2012d), flere fedre tar ut pappapermisjon (Lappegård, 2003), og fordeling av husarbeid er jevnere fordelt mellom mann og kvinne (Kitterød, 2002). Endring av kjønnsroller påvirker oppfatninger om hva som er kvinnelig og hva som er mannlig. Dette kan sees gjennom holdningsendringene de siste tiårene, og holdninger til kjønnsroller har endret seg fra tradisjonelle til mer likestilte (Crompton, Brockmann, & Lyonette, 2005).

Til tross for mindre definerte kjønnsroller finnes det fremdeles et skille mellom oppgaver som er kvinnedominerte og oppgaver som er mannsdominerte. Tidsbrugerundersøkelser fra Statistisk sentralbyrå (2012g) viser at kvinner fortsatt bruker mer tid på husarbeid, mens mannens deltakelse i hjemmet kun har hatt en svak stigning de siste tiårene. Hvordan påvirker dette parforholdet? Det viser seg at fordeling av arbeidsoppgaver i hjemmet, er et av de

vanligste temaene partnere krangler om (Heimdal, Dørmænen, & Træen, 2008). Moxnes og Haugen (1998) har funnet at skjevheter i arbeidsfordelingen oppgis å være én av grunnene til at par går fra hverandre. Derimot er det mindre konflikter i parforhold med jevn fordeling av praktiske oppgaver i hjemmet (Holter, Egeland, & Svare, 2008).

Videre viser tall fra Statistisk sentralbyrå (2012f) at mange norske kvinner jobber deltid, mens et flertall av menn jobber fulltid. Skrede (2004) har omtalt den ujevne fordelingen mellom mann og kvinne i arbeidslivet som «*likestilling light*». Hun påstår at kvinner i større grad prioriterer bort arbeidsmengden utenfor hjemmet til fordel for familielivet.

Individuelle, sosiale og kulturelle forventninger til dagens kjønnsroller er både preget av det tradisjonelle rollemønsteret og samtidig en mer moderne tankegang om likestilte kjønn (Hassel, 2007). Menn og kvinner kan alltid møte ulike forventninger til egen rolle som vanskelig lar seg forene, påpeker Leira (2003). Rollen i familien og rollen i arbeidslivet, kan være vanskelig å kombinere. Krav fra familien og jobb kan trekke partnere i ulike retninger, og dette kan påvirke hyppigheten av krangling i parrelasjonen, ifølge Heimdal og kollegaer (2008). I denne sammenhengen er det nærliggende å stille spørsmål om par er mer utilfredse i parforholdet dersom de har forskjellig oppfatning av likestilling. Hvordan ser dette ut dersom partene opplever at de er enige med sin partner om likestillingstemaer?

1.3 Partilfredshet

Partilfredshet er et mye studert område innen familie- og parforskningsfeltet, og tilfredshet i forholdet sees som viktig for individet, paret, familien og samfunnet (Jose & Alfons, 2007; Larson & Holman, 1994). Det har vist seg at partilfredshet berører flere områder, deriblant har tilfredshet i parforholdet sammenheng med en overordnet global følelse av lykke (Glenn & Weaver, 1981; Proulx, Helms, & Buehler, 2007). Videre kan man se at partilfredshet er lavere hos mennesker med helseproblemer og psykiske lidelser (Whisman, 2007), og hos foreldre som rapporterer lav tilfredshet i forholdet, ser man at barna har atferdsproblemer og vansker med emosjonell tilpasning i større grad (Shannon & Huston, 2006).

Det induktive og i stor grad praktisk rettede forskningsfeltet preges av få teorier, begrepsmessig uklarhet og ulike operasjonaliseringer, ifølge flere oversiktsartikler (Bradbury, Fincham, & Beach, 2000; Fincham & Beach, 2010; Glenn, 1990). I de siste tiårene er

forskningsfeltet på vei mot å fange kompleksiteten og mangfoldet i parrelasjoner i større grad (Fincham & Beach, 2010). Begreper som *marital quality* (Norton, 1983), *marital satisfaction* (Bradbury et al., 2000), *marital adjustment* (McGovern & Meyers, 2002), *relationship quality* (Hassebrauck & Fehr, 2002) og *love* (Sternberg, 1986) forsøker alle å si noe om en subjektiv vurdering av tilfredshet, og fungerer i mange sammenhenger som synonymer (Heyman, Sayers, & Bellack, 1994). En studie viste at begrepene korrelerer høyt med hverandre og er konseptuelt vanskelige å skille, da de ofte er uklart definert i litteraturen (Graham, Diebels, & Barnow, 2011). Tradisjonelt sett har fokuset i parforskningen vært på den ekteskapelige relasjonen. Senere forskning har i tråd med endringer i parrelasjoner, i større grad også inkludert kjærester og samboere (Murray, Holmes, & Griffin, 1996).

1.3.1 Partilfredshet som et globalt eller multifaktorielt konsept

Noen forskere forstår partilfredshet som et globalt konsept (Norton, 1983), mens andre mener partilfredshet bør forstås som et multidimensjonelt fenomen (Fletcher, Simpson, & Thomas, 2000; Spanier, 1976; Sternberg, 1986). Ved å definere den som et globalt konsept, forsøker man å vurdere forholdet på en generell, helhetlig og subjektiv måte. Å anvende kun ett eller summere noen få spørsmål om hvor tilfreds man er i forholdet, sees som tilstrekkelig for å vurdere partilfredsheten (Sabatelli, 1988). Fordelen med et globalt konsept er at det er lett å tolke, men ulempen er at man kan gå glipp av informasjon og nyanser (Fletcher et al., 2000).

Ved å forstå partilfredshet som et multidimensjonelt konsept, mener man at tilfredshet i parforholdet består av flere underliggende komponenter. Hver av disse komponentene utgjør et unikt bidrag til en subjektiv vurdering av tilfredshet i forholdet (Fletcher et al., 2000). Samlet sett kan disse også si noe om generell partilfredshet (Sternberg, 1986). Forskere har funnet det vanskelig å enes om hvilke faktorer partilfredshet består av. Hassebrauck og Fehr (2002) anvender fire dimensjoner: *enighet*, *intimitet*, *selvstendighet* og *seksualitet*. Enkelte ser på *enighet*, *tilfredshet*, *affekt* og *kohesjon* som separate faktorer for partilfredshet (Spanier, 1976). Andre har funnet støtte for at *intimitet*, *tilfredshet*, *forpliktelse*, *lidenskap*, *kjærlighet* og *tillit* er komponenter for tilfredshet i forholdet (Fletcher et al., 2000). Mangelen på enighet rundt definisjonen av partilfredshet, antall underliggende komponenter og hvilke disse er, kompliserer forskningsfeltet (Graham et al., 2011). Dette gjør det vanskelig å sammenligne studier med hverandre. I vår studie har vi valgt å benytte både et unidimensjonelt og et multidimensjonelt mål, da disse gir ulike bidrag til å belyse partilfredshet.

1.3.2 Partilfredshet med utgangspunkt i Sternbergs teori

I vår studie anvendes Sternbergs «Teori om triangulær kjærlighet» (1986) som utgangspunkt for å vurdere partilfredshet som et multidimensjonelt fenomen. Sternberg (1986) forsøker å skape et teoretisk rammeverk og definere hvilke komponenter konstruert kjærlighet består av. En styrke ved teorien er at den gjennom få begreper gjør det mulig å studere variasjonen i den emosjonelle opplevelsen av kjærlighet, og er derfor blitt en mye brukt teori. Teorien favner alle former for nære relasjoner, også vennskap og foreldre - barn relasjoner. I denne studien vil teorien bli knyttet til romantiske forhold for å vurdere tilfredshet hos par.

Flere forskere enes om teoriens tre komponenter av kjærlighet: *nærhet*, *lidenskap* og *forpliktelse* (Acker & Davis, 1992; Aron & Westbay, 1996; Gao, 2001; Lemieux & Hale, 1999, 2000, 2002; Sternberg, 1986). Andre har ikke funnet de samme bestanddelene (Hassebrauck & Fehr, 2002; Spanier, 1976). Ifølge Sternberg (1986) er ulike relasjoner kjennetegnet av visse komponenter. Eksempelvis vil lidenskap være forbeholdt romantiske forhold, mens nærhet er en komponent i alle relasjoner. Ved å undersøke gifte eller samboende par har man funnet støtte for at de tre komponentene, nærhet, lidenskap og forpliktelse, er distinkte og separate (Acker & Davis, 1992). Lemieux og Hale (2000) fant at hver komponent predikerte og hadde en statistisk signifikant sammenheng med partilfredshet. En studie basert på en studentpopulasjon fant også støtte for de tre komponentene (Lemieux & Hale, 1999).

Sternberg har til sin teori utarbeidet en skala, *Triangular love scale* (TLS) (Sternberg, 1997). To versjoner av skalaen er benyttet i forskning (Whitley, 1993). Den nyeste versjonen av TLS inneholder 15 spørsmål for hver av komponentene (se vedlegg 1). Eksempler på spørsmål er «*I feel emotionally close to...*», og «*I adore....*». Utsagnene skal rangeres på en skala fra 1 (*not at all*) til 9 (*extremely*). Denne skalaen har blitt kritisert av blant annet Whitley (1993) for ikke å være valid. Han konkluderer med at Sternbergs teori kan være valid, men at studier som forsøker å replisere teorien lider under at skalaen ikke er god nok. Chojnacki og Walsh (1990) fant at de tre delskalaene hadde høy samvariasjon og lav diskriminerende validitet. Dette vil si at flere spørsmål korrelerte høyere med en av de andre delskalaene enn den de tilhørte. I enkelte tilfeller har derfor forskere utarbeidet egne måleinstrumenter for å vurdere partilfredshet med utgangspunkt i Sternbergs teori (Lemieux & Hale, 1999, 2002). I den nettbaserte undersøkelsen som vi baserer vår studie på, er også dette gjort. Skalaen i denne

undersøkelsen vil bli presentert i metodekapittelet. I det følgende vil vi ta for oss de tre ulike komponentene.

Nærhet

Nærhet viser til en følelse av intimitet og samhørighet i et parforhold. Den er også utgangspunkt for følelsene som forteller at man kjenner partneren sin og opplever varme i relasjonen (Sternberg, 1986). Nærhet viser seg å være det viktigste bidraget til partilfredshet, ifølge en studie av Lemieux og Hale (1999). De fant i en senere studie en signifikant, negativ korrelasjon mellom lengde på forhold og nærhet (2002). Dette vil si at selv om nærhet har stor betydning for partilfredshet, ser det ut til at par som har vært sammen lenge, opplever mindre grad av nærhet i relasjonen.

Lidenskap

Ifølge Sternberg (1986) viser denne komponenten til driftene som gjør at man kjenner tiltrekning, seksuallyst og begeistring for partneren. Evolusjonsmessig er dette en nedarvet komponent som er funnet å eksistere i alle kulturer, hevder Hendrick og Hendrick (1997). En studie viser negativ, signifikant sammenheng mellom lidenskap og hvor lenge man har vært sammen (Lemieux & Hale, 2002). Acker og Davis (1992) fant denne sammenhengen kun hos kvinner. Lidenskap viser seg å være den delen av et forhold som det er vanskeligst å bevare (Hendrick & Hendrick, 1997).

Forpliktelse

Denne komponenten viser til at man elsker noen og har tatt en avgjørelse om å opprettholde denne kjærligheten, ifølge Sternberg (1986). Den innebærer kognitive elementer som er delaktige i å avgjøre om det eksisterer et kjærlighetsforhold, og om man ønsker å forplikte seg til dette forholdet. Forpliktelse vil ha en bratt og jevn stigning i starten av et forhold, for så å stabilisere seg hvis forholdet er godt (Sternberg, 1986). Acker og Davis (1992) fant at forpliktelse var den sterkeste prediktoren for partilfredshet, og at den ble sterkere ved lengre og mer seriøse forhold. Forpliktelse var også en signifikant bedre prediktor for stabilitet i forholdet enn lidenskap og nærhet, ifølge studier av Whitley (1993). Dette støttes av Lemieux og Hale (2002) som fant en signifikant, positiv korrelasjon mellom lengde på forhold og

forpliktelse. De fant at par som «datet» skåret lavest, men avdekket ingen forskjell i grad av forpliktelse mellom forlovede og gifte. Disse funnene stemmer overens med Sternbergs antagelse om at forhold som har vart en stund, kjennetegnes primært av forpliktelse, og at de to andre komponentene er mindre fremtredende (Sternberg, 1986).

1.3.3 Kjønnforskjeller i partilfredshet

De tre komponentene i Sternbergs teori viser seg å ha ulik betydning for partilfredshet hos kvinner og menn. En studie av Lemieux og Hale (2000) viste at nærhet var den sterkeste prediktoren for tilfredshet hos kvinner, mens denne predikerte minst hos menn. Dette til tross for at menn oppfattet sin parrelasjon som preget av større grad av nærhet, deling og selvavsløring sammenlignet med kvinner. Videre var forpliktelse den viktigste prediktoren for partilfredshet hos menn og den minst viktige for kvinner, ifølge studien (Lemieux & Hale, 2000). Dette står i motsetning til Acker og Davis (1992) som fant at forpliktelse derimot var sterkest assosiert med tilfredshet hos begge kjønn. Lidenskapskomponenten viser seg å henge sterkest sammen med tilfredshet hos menn i ung alder, men viser svakere sammenheng når de blir eldre (Hatfield & Sprecher, 1986). En forklaring på dette kan være fysiologisk og knyttet til seksualdrift (Acker & Davis, 1992).

Flere studier som har sett på partilfredshet generelt, og ikke spesielt gjennom Sternbergs teori, har funnet at menn rapporterer høyere grad av partilfredshet enn kvinner (Jose & Alfons, 2007; Ng, Loy, Gudmunson, & Cheong, 2009). Andre har ikke funnet betydelige kjønnforskjeller (Johnson, Amoloza, & Booth, 1992). En ny, norsk studie fant imidlertid at kvinner er noe mer fornøyd i sitt forhold enn menn (Hansen & Slagsvold, 2012), og dette er i tråd med funn av Fowers (1991). Oppsummert er det sprikende funn knyttet til kjønnforskjeller og partilfredshet.

1.4 Likheter og komplementaritet i parforhold

«Motsetninger tiltrekker hverandre» er et kjent uttrykk. Dette uttrykket understreker at mennesker som er forskjellige fra hverandre blir tiltrukket. Er dette tilfelle? Eller er det slik at «like barn leker best»? Disse spørsmålene har blitt utforsket gjennom antagelser om likheter og komplementære karakteristikk hos partnere i parforhold. Et bredt spekter av ulike variabler er studert, blant annet variasjoner i partneres alder (Feng & Baker, 1994), religion

(Watson et al., 2004), personlighet (Gattis, Berns, Simpson, & Christensen, 2004), politisk ståsted (Luo & Klohn, 2005), holdninger til maktbalanse mellom kjønnene (Feng & Baker, 1994) og holdninger til kjønnsroller (Aube & Koestner, 1995; Gaunt, 2006; Lye & Biblarz, 1993).

En av de første forskerne som studerte holdningslikheter mellom parter var Byrne (Byrne, 1961). Gjennom flere undersøkelser koblet han ukjente mennesker, og fant at jo likere holdninger partene hadde, jo mer positive følelser ble rapportert. Hans studier resulterte i det han kalte «Similarity-attraction theory». Teorien går ut på at dersom en annen part er enig med ens egen holdning, bekreftes egen mening. Dette fører igjen til positive følelser og interpersonlig tiltrekning (Byrne, 1961). Med andre ord får egne holdninger en positiv forsterkning gjennom bekreftelse av andre som er like en selv. Denne likheten fører til positive følelser for den andre.

Likheter mellom parter har også opptatt andre forskere, deriblant har Peplau (1983) undersøkt synet på roller mellom mann og kvinne i et parforhold. Hun hevder at enighet mellom partnere om rollene i relasjonen, er ideelt. Dersom det ikke er enighet mellom partenes rolleoppfatning, kan dette skape konflikt (Peplau, 1983). Dette er i tråd med funn som viser at manglende enigheter i holdninger til kjønnsroller, kan skape spenninger og konflikter i parrelasjonen (Lye & Biblarz, 1993). En overvekt av forskningslitteraturen har funnet støtte for antagelsen om at like barn leker best, og likheter mellom partnere er assosiert med høyere grad av partilfredshet (Aube & Koestner, 1995; Gaunt, 2006; Helms, Walls, Crouter, & McHale, 2010; Lye & Biblarz, 1993).

Antagelsen om at motsetninger tiltrekker hverandre, har derimot fått mindre oppmerksomhet. En eldre studie som handler om personlighet og parforhold, ga støtte til at par med ulike personlighetstrekk, er mer tilfredse enn de med like trekk (Winch, Ktsanes, & Ktsanes, 1954).

«Similarity-attraction» - teorien og Peplaus syn på enighet om roller i parforhold har tidligere vært utgangspunkt for studier av likheter mellom partnere og partilfredshet (Bohns & Higgins, 2011; Helms et al., 2010; Morry, Kito, & Ortiz, 2011). I denne studien vil disse tilnærmingene også være utgangspunkt for å undersøke partnernes likheter i holdninger til likestilling.

1.5 Holdninger til likestilling

Forskere har tilnærmet seg holdninger til likestilling på ulike måter, og ofte blir det fokusert på likestilling på et samfunnsnivå eller i privatlivet. Flere forskere har valgt å undersøke spesifikke likestillingstemaer som blant annet holdninger til yrkesaktive mødre (Knudsen & Wærness, 2001), holdninger til fars involvering i barneomsorgen (Buckley & Schoppe-Sullivan, 2010), holdninger til maktbalanse mellom kjønnene (Feng & Baker, 1994), holdninger til to -forsørger familier (Riggio & Desrochers, 2004) samt holdninger til kjønnsroller (Kjeldstad & Lappégard, 2010). De overnevnte holdningsmålene ønsker alle å belyse likestilling, og mange av målene er overlappende.

Holdninger til likestilling er også blitt utforsket som et generelt begrep (Hansen & Slagsvold, 2012; Holter et al., 2008; Knudsen & Wærness, 2008). Et generelt mål på likestilling vil inkludere flere spørsmål fra forskjellige likestillingstemaer, både med fokus på likestilling i samfunnet og privatlivet.

1.5.1 Holdninger til likestilling og sosiodemografiske variabler

Flere forskere har blant annet sett på sammenhengen mellom holdninger til likestilling og alder, utdanning og inntekt. Ifølge rapporten «Likestilling hjemme» er det en sammenheng mellom alder og likestillingsholdninger (Hansen & Slagsvold, 2012). Det viste seg at yngre personer var mer positive til likestilling.

En studie fra USA viste at utdannelsesnivå hadde positiv sammenheng med mer likestillingsorienterte holdninger (Brewster & Padavic, 2000). I rapporten «Likestilling og Livskvalitet 2007» av Holter og kollegaer (2008) utforskes nordmenns holdninger til en fortsettelse av likestillingsutviklingen mellom kjønnene. Forfatterne kalte dette holdningsmålet for en «nok – er - nok» - holdning. De fant at respondenter som hadde lavere utdanning, var assosiert med en «nok – er - nok» - holdning til likestilling. Derimot fant forfatterne ingen sammenheng mellom nordmenns inntekt og holdningsmålet «nok – er - nok» (Holter et al., 2008).

1.5.2 Holdninger og praksis

Flere studier har tatt for seg atferd knyttet til likestilling i parforholdet. I norske studier blir atferd ofte omtalt som *praksis*, og vi vil i det følgende benytte dette begrepet. Forskere har undersøkt sammenhengen mellom holdninger til likestilling og blant annet fordeling av husarbeid (Hansen & Slagsvold, 2012; Holter et al., 2008; Knudsen & Wærness, 2008), likedeling av barneomsorg (Hansen & Slagsvold, 2012; Holter et al., 2008) samt fars involvering i barneomsorgen (Buckley & Schoppe-Sullivan, 2010). Sammenhengen mellom holdninger til likestilling og likestillingspraksis har interessert forskere, og norske studier konkluderer med at holdninger til likestilling har en klar sammenheng med likestilling i praksis (Hansen & Slagsvold, 2012; Holter et al., 2008; Kjeldstad & Lappegård, 2010). I rapporten «Likestilling og Livskvalitet 2007» har forholdet mellom holdninger til likestilling og praksis av husarbeidet blitt undersøkt, og Holter og kollegaer (2008) fant en positiv sammenheng mellom holdninger og praksis. Dette er i tråd med funn fra Hansen og Slagsvold (2012). Videre har det vist seg at mer positive holdninger til likestilling, henger sammen med en likedelt praksis i forhold til barneomsorg (Hansen & Slagsvold, 2012; Holter et al., 2008).

Til tross for klare sammenhenger mellom holdninger til likestilling og likestillingspraksis, er det verdt å understreke at disse sammenhengene er på gruppenivå. Det vil si at ikke alle respondenter oppgir samsvar mellom likestillingsholdninger og likestillingspraksis. Norske menn og kvinner oppgir svært positive holdninger til likestilling (Hansen & Slagsvold, 2012; Holter et al., 2008; Kjeldstad & Lappegård, 2010). Likevel viser tidsbrukerundersøkelser av likestillingspraksis at kvinner bruker betraktelig mer tid på husarbeid enn menn (Statistisk sentralbyrå, 2012g). Dette tilsier at likestillingspraksisen i norske hjem ikke er jevnt fordelt mellom mann og kvinne. Eksempelet illustrerer at holdninger og praksis er to forskjellige fenomener, og studier av holdninger og av praksis må dermed sammenlignes med forsiktighet.

Flere norske studier har sett på sammenhengen mellom likestillingspraksis og tilfredshet i parforholdet, hvor holdninger har blitt sett på som en mellomliggende variabel. Det er så vidt oss bekjent, ingen studier som har undersøkt den direkte sammenhengen mellom nordmenns holdninger til likestilling og partilfredshet. I vår studie ønsker vi å undersøke denne sammenhengen, og internasjonal litteratur fra dette forskningsfeltet vil bli presentert og drøftet. For å beskrive likestilling i norske parforhold på en grundig måte, har vi i tillegg valgt

å inkludere forskning fra likestillingspraksis og partilfredshet. Som nevnt tidligere må holdninger til likestilling og likestillingspraksis sammenlignes med forsiktighet, men likevel kan ulike studier støtte hverandre dersom tendensene peker i samme retning.

1.5.3 Kjønnforskjeller i holdninger til likestilling

Norske menn og kvinner uttrykker generelt at de er positive til likestilling. Til tross for positive holdninger, rapporterer kvinner et noe mer likestilt standpunkt (Kjeldstad & Lappegård, 2010; Knudsen & Wærness, 2001). Denne kjønnforskjellen er også blitt funnet i Sverige, England og USA (Crompton et al., 2005). Brewster og Padavic (2000) har sett på endringer i holdninger til likestilling i perioden 1977 – 1996, og funnet at menns holdninger til likestilling forandres saktere enn kvinners. Folbre (1994), sitert i Brewster & Padavic (2000), forklarer dette med at kvinners økonomiske uavhengighet, reduserer hennes forpliktelse til hjemmet, og at menn har mer å tape på disse endringene enn kvinner.

Hansen og Slagsvold (2012) fant en positiv sammenheng mellom menns utdannelsesnivå og holdninger til likestilling. De fant ikke denne sammenhengen hos kvinner. Videre var det en sammenheng mellom inntekt og holdninger til likestilling hos kvinner, mens de ikke fant noe sammenheng hos menn (Hansen & Slagsvold, 2012).

1.5.4 Holdningslikheter

Enkelte forskere på parrelasjoner vært opptatt av holdningslikheter mellom partnere i parforhold. Det er blitt funnet en svak til moderat korrelasjon mellom partneres holdninger til kjønnsroller i familien (Gaunt, 2006) Dette gjelder spørsmål knyttet til hvem som passer på barna, og hvem som er best egnet til å passe dem. Andre forskere har funnet en moderat korrelasjon mellom parter holdninger til kjønnsroller (Jansen & Liefbroer, 2006). Aube og Koestner (1995) har studert om parter blir mer like hverandre, jo lengre de har vært sammen. For å finne ut av dette undersøkte de holdningslikheter hos par på to ulike tidspunkt. De fant at likheter mellom partneres holdninger til kjønnsroller, hadde en moderat sammenheng på begge tidspunktene og viste noe økning. Videre har holdninger av maktbalanse mellom kjønnene også blitt studert, og Feng og Baker (1994) fant en moderat sammenheng mellom parter i parforhold.

1.6 Holdninger til likestilling og partilfredshet

Studier av nordmenns holdninger til likestilling har vist at menn og kvinner er mer positive til likestilling i dag enn de var på 1980-tallet (Hansen & Slagsvold, 2012), og disse holdningsendringene kan påvirke hva menn og kvinner forventer av seg selv og av den andre parten. Spørsmålet er hvordan ulike holdninger til likestilling påvirker parforholdet. Studier har sett på sammenhengen mellom holdninger til kjønnsroller i hjemmet og partilfredshet (Amato & Booth, 1995; Gaunt, 2006; Lye & Biblarz, 1993; McGovern & Meyers, 2002), holdninger til yrkesaktive kvinner og partilfredshet (Helms et al., 2010) og holdninger til fars involvering i barneomsorgen og partilfredshet (Buckley & Schoppe-Sullivan, 2010).

Enkelte studier viser at mer likestilte holdninger, er assosiert med høyere grad av tilfredshet i parforholdet for begge kjønn (Amato, Johnson, Booth, & Rogers, 2003; Helms et al., 2010). Andre studier har funnet denne sammenhengen kun hos menn (Amato & Booth, 1995; Lye & Biblarz, 1993; McGovern & Meyers, 2002). McGovern og Meyers (2002) fant ingen sammenheng mellom holdninger til likestilling og partilfredshet hos kvinner, mens andre forskere har funnet at kvinner med likestilte holdninger til kjønnsroller, rapporterer lavere partilfredshet enn kvinner som har mer tradisjonelle holdninger (Amato & Booth, 1995; Lye & Biblarz, 1993). Det er verdt å merke seg at de to sistnevnte studiene ble gjennomført tidlig på 1990-tallet, og holdningsendringer er registrert i ettertid (Crompton et al., 2005).

Holter og kollegaer (2008) har sett på likestilling i norske hjem og kvalitet på samlivet. De fant at jo mer likedeling av husarbeid mellom mann og kvinne, jo mer tilfredse var partene i forholdet (Holter et al., 2008). Derimot ble det beskrevet i rapporten «Likestilling hjemme» at likedeling av husarbeid, kun har en svak betydning for tilfredshet i parforholdet for kvinner. Denne sammenhengen er ikke funnet hos norske menn (Hansen & Slagsvold, 2012).

1.6.1 Holdningslikheter og partilfredshet

Studier fra USA og Canada viser at par som deler holdninger til kjønnsroller, opplever høyere grad av tilfredshet i parforholdet (Aube & Koestner, 1995; Helms et al., 2010; Lye & Biblarz, 1993; McGovern & Meyers, 2002). Studier som har undersøkt holdninger hos to-forsørger par, har funnet en klar sammenheng mellom holdningslikheter mellom parene og partilfredshet (Helms et al., 2010). Lye og Biblarz (1993) hevder i tråd med dette at ulike

holdninger mellom partnere, kan skape mer spenning og konflikter i parforholdet. De fant at parter som var uenig med sin partner i holdninger til kjønnsroller, oppga flere konflikter i forholdet. Videre viste det seg at deltagere som rapporterte ulike holdninger med sin partner, oftere hadde vurdert å avslutte forholdet, og var generelt mindre tilfreds i parforholdet enn de med likere holdninger. Gaunt (2006) har funnet at menn som deler holdninger med sin partner knyttet til kjønnsroller i familien, opplever høyere grad av partilfredshet. Denne sammenhengen er ikke funnet hos kvinner (Gaunt, 2006).

1.7 Forskningsspørsmål

Det er lite forskning på sammenhengen mellom holdninger til likestilling og partilfredshet, og funnene er sprikende. Så vidt oss bekjent er det ikke blitt utført noen norske studier av sammenhengen mellom holdninger til likestilling og partilfredshet. Norge er i en særstilling når det kommer til likestilling, og det vil det være relevant å se på sammenhengen mellom holdninger til likestilling og partilfredshet hos et utvalg norske par. Foreliggende studie har som mål å belyse følgende forskningsspørsmål knyttet til holdninger til likestilling og partilfredshet:

1. Har holdninger til likestilling sammenheng med grad av partilfredshet hos kvinner?

Forholdet mellom holdninger til likestilling og partilfredshet hos kvinner er i liten grad studert. Internasjonale studier har vist at kvinner med likestilte holdninger, er mer tilfredse i parforholdet. Norske studier av likestillingspraksis viser at kvinner som rapporterer at de deler husarbeid og omsorg for barn likt med sin partner, også er mer tilfreds i parforholdet. På bakgrunn av norske og internasjonale studier forventes det at mer likestilte holdninger, vil henge sammen med høyere partilfredshet hos kvinner.

2. I hvilken grad kan likheter i holdninger til likestilling mellom partene predikere partilfredshet hos kvinner?

Likheter mellom partnere har vært forbundet med høyere grad av partilfredshet, og flere studier viser at par som har like holdninger til kjønnsroller, opplever høyere grad av tilfredshet i parforholdet. På bakgrunn av dette antas det at kvinner som har like holdninger som sin partner, vil rapportere høyere grad av partilfredshet.

3. Har holdninger til likestilling sammenheng med grad av partilfredshet hos menn?
Tidligere forskning viser at likestilte holdninger er assosiert med høyere grad av partilfredshet hos menn. Det forventes at denne sammenhengen også vises i denne studien. Det er funnet at jevn fordeling av husarbeid har sammenheng med høyere grad av partilfredshet. I tråd med dette antas det at høyere grad av likestilte holdninger, henger sammen med økt tilfredshet i forholdet for menn.

4. I hvilken grad kan likheter i holdninger til likestilling mellom partene predikere partilfredshet hos menn?
Å være like sin partner har vært forbundet med høyere grad av partilfredshet. Studier viser at par som deler samme holdninger til kjønnsroller, rapporterer høyere grad av tilfredshet i parforholdet. Det forventes derfor at det vil bli funnet høyere grad av partilfredshet hos menn, om de har like holdninger som sin partner.

5. Er det kjønnsforskjeller i holdninger til likestilling og partilfredshet hos norske par?
Tidligere forskning på sammenhengen mellom holdninger til likestilling og partilfredshet har vist sprikende resultater når det gjelder kjønnsforskjeller. Nyere norsk forskning viser at likestillingspraksis har betydning for partilfredshet hos kvinner, men dette er ikke funnet hos menn. I tråd dette forventes samme kjønnsforskjeller også her. Videre er det blitt funnet at norske kvinner rapporterer høyere grad av likestilte holdninger enn menn, og at kvinner også er mer tilfreds i sitt parforhold. Det antas at samme mønster også vil bli funnet i denne studien.

2 Metode

2.1 Om prosjektet

Denne oppgaven er basert på datamateriale fra prosjektet «Den store parundersøkelsen» (Parweb, 2008). Dette er en nettbasert spørreundersøkelse, hvor det overordnede målet er å kartlegge hvilke faktorer som har betydning for par som holder sammen. Prosjektet er et samarbeid mellom VG og Schibsteds nettdatingsted «Møteplassen». VG ønsker å bruke funnene til å opplyse befolkningen om partilfredshet og samliv. Møteplassen ønsker å bruke resultatene for å utvikle en forskningsbasert matchingmodell, slik at brukere av nettjenesten enklere kan finne kjærligheten. Utarbeidelsen av spørreundersøkelsen er gjort av Andreas Løes Narum, psykolog med erfaring innen testutvikling, rekruttering og ledelse, Sissel Gran, klinisk psykolog med spesialisering innen familierapi, og Per Schioldborg, psykolog med spesialisering innen sosialpsykologi (Parweb, 2008). Det var mulig å svare på undersøkelsen på vg.no, møteplassen.no og parweb.no. Parene som besvarte spørsmålene før sommeren 2009, ble med i trekningen av «en romantisk tur til Paris» (Parweb, 2008). Til tross for at vinneren er premiært, kan man fortsatt besvare undersøkelsen.

2.1.1 Anonymitet

Informasjon ble gitt om at opplysningene kun ville bli brukt på gruppenivå, og at enkeltpersoner ikke ville bli identifisert (parweb.no). Alle data ble behandlet konfidensielt. E-postadresser som ble oppgitt av respondentene, ble lagret separat fra selve undersøkelsen og slettet i etterkant av premietrekningen. Undersøkelsen hadde enkelte spørsmål knyttet til områder som kunne oppfattes som tabubelagte. Spørsmål om overgrep, vold og seksuell erfaring ble det derfor presisert at det var frivillig å svare på (Parweb, 2008).

2.1.2 Deltagere

Ut ifra det totale antallet besvarelser (N=3741), ble det selektert et utvalg av deltagere der begge partnere hadde sendt inn det elektroniske spørreskjemaet. Disse parene ble koblet for å kunne sammenligne besvarelsene. Inklusjonskriterier for utvalget var at deltagerne var over 18 år, at de hadde oppgitt sivilstatus *kjærester*, *samboende* eller *gifte*, samt at sivilstatusen var i tråd med hva partner hadde svart. På grunn av få deltagere med homofil legning (N = 2), ble det valgt å ekskludere disse. Deltagere som oppgav en heterofil eller bifil legning, og som var i et heterofilt parforhold, ble inkludert. Etersom tilfredshet i parforholdet er sentralt for denne

studien, ble det fjernet deltagere med ufullstendige besvarelser på spørsmålene som handlet om partilfredshet.

Utvalget ble etter dette bestående av 1694 deltagere, det vil si 847 koblede par. 108 par (12,8 % av utvalget) var kjærester, 423 par (49,9 % av utvalget) var samboende og 316 par (37,3 % av utvalget) var gift (se tabell 1). Lengden på parforholdene var i gjennomsnitt 5,9 år (SD=6.660), med spredning fra mindre enn ett år til 45 år (se vedlegg 4). Menn hadde en gjennomsnittsalder på 32,3 år (SD=8,559, 18- 63 år), og for kvinner var denne 29,8 (SD=8,162, 18- 61 år). I overkant av halvparten av utvalget hadde ikke barn, henholdsvis 52,8 % av kvinnene og 53,7 % av mennene (se vedlegg 5).

Tabell 1: Respondentenes sivilstatus

	Kvinner	Menn
Sivilstatus	%	%
Har kjæreste	33,1	42,9
Samboer	51,7	41,9
Gift	15,2	15,2

I vårt utvalg hadde 66,9 % av kvinnene påbegynt eller fullført en utdanning fra høyskole eller universitet. For mennene var antallet 57,1 %. Tallene var jevnere for påbegynt eller fullført lengre utdanning (hovedfag, mastergrad eller doktorgrad) (se tabell 2). Sett i lys av tall fra Statistisk sentralbyrå var utdanningsnivået for kvinner og menn generelt høyt i dette utvalget. Om lag hver tredje nordmann har fullført en lavere eller høyere grads utdanning. En overvekt av kvinner har fullført lavere grad (< 4 år), mens det er et større antall menn som har fullført høyere grad (> 4 år)(Statistisk sentralbyrå, 2012c). Menn i vårt utvalg har høyere inntekt enn kvinnene, og dette er i tråd med tall fra befolkningen forøvrig (Statistisk sentralbyrå, 2012b).

Tabell 2: Respondentenes utdanningsnivå

	Kvinner	Menn
Utdanningsnivå	%	%
Grunnskole eller videregående	33,1	42,9
Høyskole eller bachelor fra universitet	51,7	41,9
Master eller doktorgrad fra universitet	15,2	15,2

2.1.3 Kontrollvariabler

Undersøkelsen spør etter en rekke demografiske opplysninger, totalt 35 spørsmål. I vår studie har vi valgt ut kontrollvariablene *kjønn* (kvinne / mann), *alder* (år), *sivilstatus* (kjæreste / samboer / gift), *lengde på parforhold* (år), *utdanningsnivå* (grunnskole / videregående / høyskole / bachelor / master / doktorgrad), *antall barn* og *antall barn som bor hjemme*. Disse faktorene er vist å samvariere med partilfredshet, og er valgt ut i tråd med andre studier som har studert tilfredshet i parforhold (Jose & Alfons, 2007; White & Edwards, 1990).

2.2 Måleinstrumenter

Spørreundersøkelsen består av totalt 300 spørsmål knyttet opp til temaer som partilfredshet, personlighet, holdninger, interesser, idealpartner, ordforråd, tabubelagte områder samt demografiske opplysninger om respondentene (Parweb, 2008). Spørsmålene er utarbeidet etter en omfattende litteraturgjennomgang der noen spørsmål er hentet direkte fra anerkjente måleinstrumenter som *BIG Five*, mens andre spørsmål er basert på «*solide akademiske tradisjoner innen parforskningen*» og utarbeidet i tråd med klinisk erfaring og skjønn (Parweb, 2008). Hovedredaktøren for spørsmålsutvelgelse og formulering av spørsmål er Andreas Løes Narum.

2.2.1 Avhengige variabler

Partilfredshet var den avhengige variabelen i vår studie. Partilfredshet ble målt gjennom til sammen 42 spørsmål knyttet til ulike aspekter forbundet med tilfredshet i forholdet (se vedlegg 2). Undersøkelsen benyttet Sternbergs multidimensjonelle forståelse av partilfredshet og hans komponenter nærhet, lidenskap og forpliktelse hentet fra «Teori om triangulær kjærlighet» (1986). I vår studie ble *nærhet*, *lidenskap* og *forpliktelse* anvendt som separate, avhengige variabler for å kunne studere hver variabels sammenheng med holdningsmålene. I tillegg ville vi også studere komponentene samlet, og det ble derfor laget en sumskåre, heretter kalt *Sternbergs totalskala*. Det ble også anvendt et globalt mål, *global partilfredshet*, i tråd med en unidimensjonell forståelse av partilfredshet (Norton, 1983).

Teori, ulike måleinstrumenter og klinisk erfaring var bakgrunn for formuleringene av spørsmålene om partilfredshet. Spørsmålene ble organisert gjennom en faktoranalyse med

utgangspunkt i det totale antallet deltagere (N=3741). Skalaene global partilfredshet, nærhet, lidenskap og forpliktelse ble dannet gjennom eksplorerende faktoranalyse utført av Løes Narum i samarbeid med firmaet Frontal Solutions AS (Gitlestad, 2011). I vår studie ble alle spørsmål med negativ ladning snudd før analysene ble utført. For å undersøke skalaenes interne konsistens ble reliabilitetsanalyse gjennomført. Vi fant at alle skalaene viste en Cronbachs $\alpha \geq 0.7$, og dette er i tråd med anbefalinger på $\alpha \geq 0.7$ for at skalaene skal vurderes som reliable (Pallant, 2007). Se vedlegg 2 for oversikt over spørsmålene i skalaene.

Global partilfredshet

Fire utsagn utgjorde den avhengige variabelen, global partilfredshet. Alle utsagnene ble vurdert på en likert-skala fra 1 til 7. To av spørsmålene ble vurdert på en skala fra *helt uenig* til *helt enig*, for eksempel «*Vårt forhold er solid*». Spørsmålet «*Hvor fornøyd er du med parforholdet*» skulle vurderes fra *svært misfornøyd* til *svært fornøyd*, og ett spørsmål omhandlende grad av lykke i parforholdet skulle vurderes på en skala fra *ulykkelig* til *ekstremt lykkelig*. Det ble utført en reliabilitetsanalyse som viste $\alpha = .91$ for kvinner og $\alpha = .90$ for menn.

Nærhet

Til sammen 17 utsagn skulle vurdere partnernes subjektive opplevelse av den avhengige variabelen, nærhet. Utsagnene ble vurdert på en likert-skala fra 1 til 7. På 11 av utsagnene skulle man plassere seg på skalaen fra *helt uenig* til *helt enig*. For eksempel «*Jeg deler mine innerste tanker og følelser med min partner*» og «*Det hender jeg sier ting for å såre min partner*». Noen spørsmål skulle vurderes fra *svært dårlig* til *svært godt*, som for eksempel «*Hvor godt forstår din partner deg?*». I tillegg var det enkelte utsagn hvor respondentene skulle vurdere hyppigheten fra *årlig* til *alltid*. Eksempelvis: «*Hvor ofte har dere en interessant diskusjon?*». Reliabilitetsanalysen viste en tilfredsstillende høy Cronbachs $\alpha = .88$ for kvinner og $\alpha = .87$ for menn.

Lidenskap

Den avhengige variabelen, lidenskap, ble målt gjennom ti ulike utsagn. Deltagerne skulle vurdere utsagnene på en 7-punkts likert-skala fra *helt uenig* til *helt enig*. Eksempler på utsagn

fra denne skalaen er: «*Jeg er seksuelt tiltrukket av min partner*» og «*Sex er en viktig del av forholdet vårt*». Denne skalaen viste en høy intern konsistens med $\alpha = .85$ for kvinner og $\alpha = .76$ for menn.

Forpliktelse

Gjennom ni ulike utsagn ble den avhengige variabelen, forpliktelse, målt. Utsagn som for eksempel «*Jeg er trofast mot min partner*» og «*Jeg vil bli gammel med min partner*» ble vurdert av respondentene på en 7 – punkts likert-skala fra *helt uenig til helt enig*.

Reliabilitetsanalysene viste en $\alpha = .74$ for kvinner og $\alpha = .70$ for menn.

Sternbergs totalskala

Ved å summere variablene nærhet, lidenskap og forpliktelse ble det laget en totalskala. Dette for å se på den totale forklaringsverdien til de underliggende komponentene i Sternbergs «Teori om triangulær kjærlighet» (Sternberg, 1986). Reliabilitetsanalysene viste en Cronbachs $\alpha = .91$.

2.2.2 Uavhengige variabler

Foreliggende studie inkluderte seks spørsmål knyttet til holdninger til likestilling. Bakgrunn for dette var at man blant annet ønsket å finne ut om likhet eller ulikhet i holdninger hos par hadde en sammenheng med partilfredshet. Holdningsspørsmålene ble utarbeidet og formulert av Andreas Løes Narum på bakgrunn av skjønn (Parweb, 2008).

Holdninger til likestilling ble undersøkt gjennom ulike utsagn knyttet til kvinners og menns oppgaver i og utenfor hjemmet (se vedlegg 3). Deltagernes holdninger til hvor mye kjønnene burde utføre av ulike oppgaver, ble målt gjennom de to utsagnene «*Det er naturlig at kvinner rydder mer enn menn*» og «*Den som tjener mest har den viktigste jobben*». Respondentens vurdering av lik fordeling av arbeidsoppgaver i hjemmet ble undersøkt gjennom utsagnene: «*Det er helt naturlig å dele på praktiske oppgaver i hjemmet*» og «*Daglig husarbeid skal deles rettfærdig*». Holdninger til kjønnsroller ble målt gjennom utsagnene: «*Kvinnens plass er i hjemmet*» og «*Det er mannens oppgave å forsørge familien*». Alle de seks utsagnene ble vurdert av respondentene på en 7-punkts likert-skala fra *helt uenig til helt enig*. En

reabilitetsanalyse for skalaen holdninger til likestilling viste en Cronbachs $\alpha = .696$ for kvinner og $\alpha = .740$ for menn, noe som er en tilfredsstillende intern konsistens.

I våre analyser benyttet vi to ulike holdningsmål: *holdninger* og *holdningsdifferanse*. Det ene målet var summerte skårer for hver respondent. Jo høyere skårer, jo mer likestilte holdninger. Heretter blir dette målet kalt *holdninger*. For å sammenligne holdninger på gruppenivå, ble respondentene delt inn i to grupper. De som hadde svart *enig*, *meget enig* eller *helt enig* på alle spørsmålene, ble kategorisert i gruppen *likestilte*, mens de som hadde svart *nøytral*, *uenig* eller *helt uenig* ble kategorisert i gruppen *nøytrale/tradisjonelle*.

Det andre holdningsmålet måler likheten mellom de koblede parenes svar på holdningsspørsmålene. Heretter blir dette målet kalt *holdningsdifferanse*. For å undersøke likheter mellom partenes holdninger har forskere tidligere tatt i bruk ulike metoder. Flere forskere har valgt å bruke korrelasjoner for å undersøke dette. Likheter mellom partene tilsier signifikante positive korrelasjoner mellom de to parternes skårer på de samme målene (Luo & Klohn, 2005; Watson et al., 2004). Andre forskere har valgt å bruke differanseskårer for å se nærmere på likheter mellom parter i relasjoner, og bruk av differanseskårer sees på som den vanligste måten å undersøke likheter mellom parter (Gaunt, 2006; Griffin, Murray, & Gonzalez, 1999). Dette utføres ved å trekke den ene partens skåre fra den andre partens skåre (Gaunt, 2006). Til tross for at differanseskårer er mye brukt, har enkelte kritisert metoden på grunn av manglende mulighet til å undersøke parternes vurderinger av hver enkelt påstand, og på denne måten kan relevant informasjon gå tapt (Luo & Klohn, 2005).

I denne studien er likheter i holdninger undersøkt ved å benytte differanseskårer. Det ble laget en differanseskåre for kvinner og menn som mål på hvor like eller ulike holdninger de hadde med sin partner. For hvert par ble mannens skåre trukket fra kvinnens skåre, og det ble laget en absoluttskåre. Høye verdier på holdningsdifferanse tilsier stor diskrepans mellom skårene til kvinnen og mannen. En oversikt over de avhengige og uavhengige variablene som ble brukt i analysene vises i tabellen nedenfor (tabell 3).

Tabell 3: Avhengige og uavhengige variabler for menn og kvinner

Avhengige variabler	Mål
Global partilfredshet	Skala med 4 items
Nærhet	Skala med 17 items
Lidenskap	Skala med 10 items
Forpliktelse	Skala med 9 items
Sternbergs totalskala	Summert skala (nærhet, lidenskap og forpliktelse)
Uavhengige variabler	Mål
Holdninger	Skala med 6 items
Holdningsdifferanse	Differanseskåre

2.3 Statistiske analyser

For å utføre statistiske analyser ble programmet IBM SPSS Statistics 20 brukt. I alle analysene ble signifikansnivået satt til 0.05, i tråd med anbefalt nivå i Bordens og Abbott (2005). Analyser av deskriptive data ble gjort for å beskrive utvalgets egenskaper: aldersfordeling, utdanningsnivå, inntekt, sivilstatus, lengde på parforholdet, antall barn samt antall barn som bor hjemme. T-tester ble gjort for å se om det var signifikante forskjeller mellom kjønnene for de uavhengige og avhengige variablene. Det ble også utført t-tester for å avdekke om det var statistisk signifikant forskjell i partilfredshet mellom henholdsvis gruppen nøytrale/tradisjonelle og gruppen likestilte. Analysene ble gjort separat for kvinner og for menn. Det ble utført korrelasjonsanalyser for å se på sammenhenger mellom de uavhengige og de avhengige variablene.

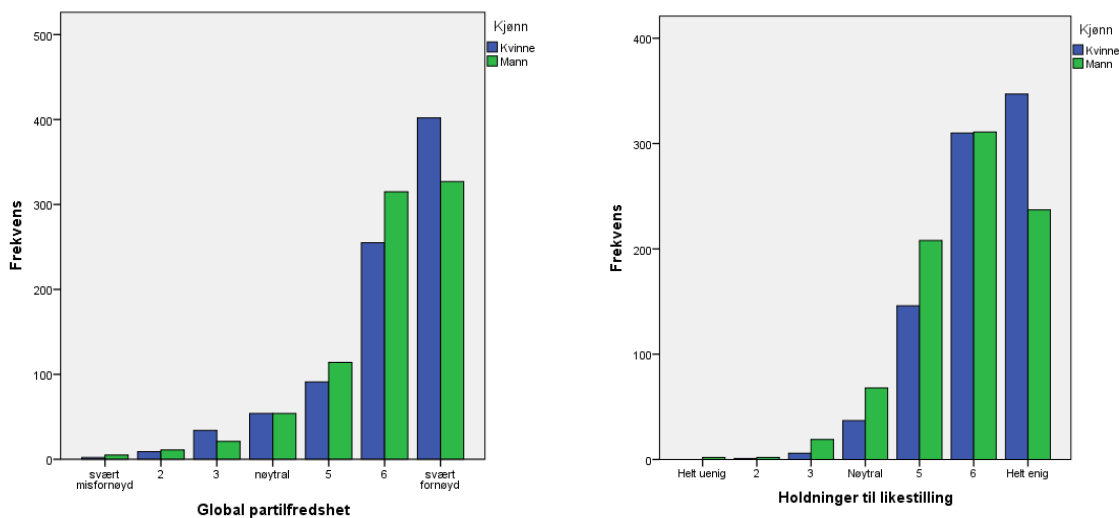
For å undersøke hvor mye holdninger til likestilling og likheter i holdninger til likestilling kunne forklare av partilfredshet, ble hierarkiske multiple regresjonsanalyser utført. Analysene ble gjort separat for de ulike avhengige variablene for menn og kvinner: global partilfredshet, lidenskap, nærhet og forpliktelse samt Sternbergs totalskala. Alle de avhengige variablene ble analysert sammen med de uavhengige variablene: holdninger og holdningsdifferanse. I hver regresjonsanalyse ble det kontrollert for alder, utdanning, inntekt per år, antall barn, antall barn som bor hjemme, lengde på forhold og sivilstatus.

3 Resultater

3.1 Innledende analyser

Før hovedanalysene ble gjennomført, ble det undersøkt om dataene var skjevfordelte, og deskriptive analyser ble brukt for å vurdere om de avhengige og uavhengige variablene var normalfordelte. Analysene viste at det var en betydelig positiv skjevhet i fordelingene for både partilfredshetsmålene og likestillingsmålene. En stor andel av de som hadde besvart undersøkelsen oppga høy grad av partilfredshet (kvinner: $M = 23.78$, $SD = 4.69$, menn: $M = 23.45$, $SD = 4.54$) og likestilte holdninger (kvinner: $M = 36.19$, $SD = 5.22$, menn: $M = 34.19$, $SD = 6.06$) (se figur 1). I tillegg viste partnerne stor grad av enighet knyttet til holdningsmålene ($M = 5.34$, $SD = 4.81$) (se vedlegg 7).

Figur 1: Fordeling av holdninger til likestilling og partilfredshet hos menn og kvinner

3.1.1 Innledende korrelasjonsanalyser

Ifølge Pallant (2007) regnes en Pearson korrelasjon mellom $r=.10$ og $r=.29$ som en svak sammenheng, $r=.30$ og $r=.49$ som en moderat sammenheng, og en korrelasjon mellom $r=.50$ og $r=1.0$ som en sterk sammenheng. Høye korrelasjoner mellom variablene betyr at begrepene er overlappende, og at man måler noe av det samme fenomenet. Ifølge Pallant (2007) er det ønskelig at korrelasjonene ligger mellom $r=.30$ og $r=.70$. Dette for å sikre at det er en viss sammenheng mellom variablene, men at denne sammenhengen ikke er for sterk.

Tabell 4 og 5 viser korrelasjoner mellom kontrollvariablene, de uavhengige variablene og de avhengige variablene i studien. I tillegg til naturlig sterke samvariasjoner i utvalget mellom alder og antall barn (kvinner: $r=.677$, $p<.01$, menn: $r=.635$, $p<.01$), og alder og lengde på parforhold (kvinner: $r=.637$, $p<.01$, menn: $r=.581$, $p<.01$), ser vi også at utdanning korrelerer negativt med nesten alle de andre kontrollvariablene.

For å se på samvariasjon mellom partilfredshetsskalaene utførte vi en korrelasjonsanalyse også for disse. For både kvinner og menn var alle korrelasjonene moderate til sterke (fra $r=.344$, $p<.01$, til $r=.898$, $p<.01$). Naturlig nok fant vi sterke korrelasjoner mellom Sternbergs totalskala og de tre subskalaene nærhet, lidenskap og forpliktelse, da totalskalaen er summert av disse tre skalaene. De moderate til sterke korrelasjonene mellom den globale partilfredshetsskalen og de fire andre partilfredshetsskalaene betyr at skalaene måler noe av det samme. I vårt tilfelle er dette både naturlig og ønskelig, da formålet er å se på nyanser av det samme fenomenet.

Tabell 4: Bivariat korrelasjonsmatrise for alle variabler for kvinner

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.Alder														
2.Sivilstatus	,479**													
3.Varighet av forholdet	,637**	,522**												
4.Antall barn	,677**	,466**	,534**											
5.Antall barn hjemme	,411**	,379**	,340**	,814**										
6.Utdannelse	,017	-,013	-,012	-,155**	-,142**									
7.Årsinntekt	,542**	,307**	,273**	,324**	,247**	,178**								
8.Holdninger til likestilling	,071*	,006	,001	,009	,052	,174**	,162**							
9.Holdnings-differanse	-,071*	,021	-,025	-,054	-,034	-,021	-,081*	-,063						
10.Nærhet	-,145**	-,096**	-,225**	-,180**	-,169**	,022	-,100**	,042	-,056					
11.Lidenskap	-,104**	-,160**	-,209**	-,086*	-,084*	-,012	-,065	,029	-,028	,534**				
12.Forpliktelse	-,141**	-,060	-,230**	-,097**	-,073*	-,065	-,084*	-,040	-,029	,493**	,344**			
13.Sternbergs totalskala	-,162**	-,131**	-,273**	-,160**	-,147**	-,013	-,105**	,021	-,050	,898**	,775**	,707**		
14.Global partilfredshet	-,181**	-,062	-,226**	-,212**	-,192**	,010	-,123**	,009	-,063	,835**	,510**	,565**	,821**	

** Korrelasjonene er signifikante ved $p < .01$ * Korrelasjonene er signifikant ved $p < .05$ **Tabell 5: Bivariat korrelasjonsmatrise for alle variabler for menn**

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.Alder														
2.Sivilstatus	,472**													
3.Varighet av forholdet	,581**	,496**												
4.Antall barn	,635**	,468**	,506**											
5.Antall barn hjemme	,395**	,426**	,367**	,714**										
6.Utdannelse	-,022	-,008	-,012	-,079*	-,036									
7.Årsinntekt	,497**	,384**	,235**	,374**	,321**	,053								
8.Holdninger til likestilling	,027	,006	-,012	-,017	,051	,080*	-,016							
9.Holdnings-differanse	-,027	,021	-,030	-,024	-,036	-,099**	,004	-,063						
10.Nærhet	-,067	-,027	-,170**	-,119**	-,163**	,054	-,051	,029	-,152**					
11.Lidenskap	-,024	-,062	-,104**	,010	,017	,017	-,026	,003	-,096**	,482**				
12.Forpliktelse	-,089**	-,017	-,190**	-,057	-,047	-,081*	-,037	,028	-,085*	,506**	,356**			
13.Sternbergs totalskala	-,076*	-,042	-,194**	-,083*	-,102**	,009	-,050	,027	-,146**	,896**	,730**	,740**		
14.Global partilfredshet	-,116**	,005	-,162**	-,115**	-,136**	,054	-,093**	-,004	-,102**	,798**	,470**	,550**	,793**	

** Korrelasjonene er signifikante ved $p < .01$ * Korrelasjonene er signifikant ved $p < .05$

Korrelasjoner mellom kontrollvariablene og analysevariablene

Analysene viste en svak, positiv korrelasjon mellom utdanningsnivå og holdninger til likestilling hos kvinner ($r = .174, p < .01$). Denne sammenhengen var noe svakere for menn ($r = .080, p < .05$). Retningen på disse korrelasjonene indikerer at både kvinner og menn med høyere utdanning tenderer til å ha mer positive holdninger til likestilling. Videre var det svak negativ korrelasjon mellom alder og holdninger ($r = -.071, p < .05$), noe som tilsier at jo høyere alder kvinnene i utvalget hadde, jo mindre likestilte holdninger. Denne sammenhengen ble ikke funnet hos menn. Korrelasjonsanalysene viste også en negativ sammenheng mellom alder og holdningsdifferanse hos kvinner ($r = -.071, p < .05$). Det vil si at jo høyere alder, jo likere holdninger hadde de med sin partner. Videre ser man en negativ sammenheng mellom utdanningsnivå og holdningsdifferanse for menn ($r = .099, p < .05$). Dette tilsier at jo høyere utdanning, jo likere holdninger mellom partnerne.

Korrelasjonsmatrisen viser at alle kontrollvariablene med statistisk signifikante korrelasjoner har en negativ sammenheng med partilfredshetsvariablene for både kvinner og menn. Dette vil si at en økning i eksempelvis alder eller utdanning tilsier en nedgang i partilfredshet. Alle korrelasjonene er svake, men med generelt sterkest sammenheng for lengde på forholdet og partilfredshetsvariablene for både kvinner og menn. For kvinner er denne sammenheng sterkest for Sternbergs totalskala ($r = -.273, p < .01$), og det samme gjelder for menn ($r = -.194, p < .01$). Analysene av samvariasjon mellom holdningsmålene og partilfredshetsmålene blir gjennomgått under hovedanalysene nedenfor.

3.2 Holdninger til likestilling og partilfredshet hos kvinner

Har holdninger til likestilling sammenheng med grad av partilfredshet hos kvinner?

For å finne ut om mer eller mindre positive holdninger til likestilling hadde en sammenheng med partilfredshet, ble det utført en t-test for de to gruppene inndelt etter likestilte holdninger og nøytrale/tradisjonelle holdninger. Resultatene viste ingen statistisk signifikant forskjell mellom kvinner med nøytrale/tradisjonelle holdninger ($N = 124, M = 23,44, SD = 4,47$) og de med likestilte holdninger til likestilling ($N = 723, M = 23,83, SD = 4,43; t(845) = -.853, p = .39$) i forhold til hvor tilfredse de var i forholdet.

For å undersøke forholdet mellom holdninger til likestilling og partilfredshet nærmere ble det utført Pearsons korrelasjonsanalyse (se tabell 4). Hos kvinner ble det ikke funnet noen statistisk signifikante korrelasjoner mellom henholdsvis de uavhengige variablene og de avhengige variablene. Forutsetningene for å utføre regresjonsanalyse var dermed ikke tilstede, men videre analyser ble likevel utført for å vise hvilken fremgangsmåte som ville blitt anvendt ved signifikante korrelasjoner.

Forholdet mellom holdninger til likestilling og partilfredshet ble undersøkt gjennom hierarkiske multiple regresjonsanalyser. Vi utførte ti ulike analyser for kvinner. Henholdsvis global partilfredshet, nærhet, lidenskap, forpliktelse og Sternbergs totalskala var avhengige variabler i to separate analyser. Holdninger og holdningsdifferanse var uavhengige variabler i de separate analysene. Tabell 6 viser resultatene for multippel hierarkisk regresjon med avhengige, uavhengige, og kontrollvariabler. Avhengige og uavhengige variabler ble kombinert på ti ulike måter (5x2), mens kontrollvariablene var konstante. Blokk 1 inkluderte kontrollvariablene og disse forklarte mest varians med 8.4% når Sternbergs totalskala ble benyttet som avhengig variabel (R^2 change = .084; $p < .01$). Blokk 2 undersøkte forklaringseffekten av holdninger på den avhengige variabelen. Blokk 2 var ikke statistisk signifikant i denne analysen. Den samme trinnvise fremgangsmåten ble benyttet i alle de multiple hierarkiske regresjonsanalysene. Hos kvinner fant vi ingen statistisk signifikante sammenhenger mellom den uavhengige variabelen holdninger og de fem avhengige variablene. Dette var også forventet da ingen korrelasjoner var statistisk signifikante.

I hvilken grad kan likheter i holdninger til likestilling mellom partene predikere partilfredshet hos kvinner?

Det ble utført fem regresjonsanalyser med holdningsdifferanse som uavhengig variabel, og de fem skalaene for partilfredshet hos kvinner som avhengige variabler. Resultatene presenteres i tabell 8. Analysene som inkluderte global partilfredshet og nærhet som avhengige variabler, viste statistisk signifikante resultater. Holdningsdifferanse forklarte 0,7 % av variansen (R^2 change = .007; $p < .01$) i global partilfredshet, etter å ha inkludert kontrollvariablene i blokk 1. Videre viser analysene at holdningsdifferanse forklarte 0,5 % av variansen

(R^2 change =.005; $p < .05$) i partilfredshetsmålet nærhet, etter at det var kontrollert for blokk 1. Kontrollvariablene forklarte som i analysen over, på det meste meste 8,4 % av total varians for Sternbergs totalskala (R^2 change =.084; $p < .01$). Ingen av analysene som inkluderte variablene lidenskap, forpliktelse eller Sternbergs totalskala viste statistisk signifikant sammenheng med holdningsdifferanse.

Tabell 6: Modell 1: Multippel hierarkisk regresjon for partilfredshet hos kvinner med holdninger som uavhengig variabel

Variabler	Global partilfredshet		Lidenskap		Forpliktelse		Nærhet		Sternberg total	
	R square	B	R square	β	R square	β	R square	β	R square	β
<i>Blokk 1: Kontrollvariabler</i>	.080**		.055**		.066**		.066**		.084**	
Alder		-.014		.025		-.029		.041		.023
Sivilstatus		.135**		-.078		.090*		.067		.035**
Lengde på forhold		-.223**		-.224**		-.281**		-.239**		-.301**
Antall barn		.012		.163*		.113		.039		.118
Antall barn som bor hjemme		-.157**		-.122*		-.095		-.149*		-.157**
Utdanning		-.004		-.012		-.056		.005		-.019
Inntekt		-.065		-.019		-.019		-.064		-.048
<i>Blokk 2: Holdningsmål</i>	.001		.037		.000		.003		.001	
Holdninger		.029		.037		-.022		.055		.038

** signifikant ved $p < .01$

*signifikant ved $p < .05$

Tabell 7: Modell 1: Multippel hierarkisk regresjon for partilfredshet hos menn med holdninger som uavhengig variabel

Variabler	Global partilfredshet		Lidenskap		Forpliktelse		Nærhet		Sternberg total	
	R square	β	R square	β	R square	β	R square	β	R square	β
<i>Blokk 1: Kontrollvariabler</i>	.059**		.019*		.052**		.057**		.048**	
Alder		-.048		.016		-.027		.034		.015
Sivilstatus		.186**		-.036		.113**		.130**		.099**
Lengde på forhold		-.185**		-.139**		-.243**		-.204**		-.244**
Antall barn		.063		.081		.056		.050		.074
Antall barn som bor hjemme		-.155**		.020		-.042		-.192**		-.115**
Utdanning		.042		.010		-.096**		.031		-.011
Inntekt		-.071		-.023		-.010		-.025		-.026
<i>Blokk 2: Holdningsmål</i>	.024**		.025**		.028**		.054**		.058**	
Holdninger		.158**		.161**		.171**		.234**		.244**

** signifikant ved $p < .01$

*signifikant ved $p < .05$

Tabell 8: Modell 1: Multipl hierarkisk regresjon for partilfredshet hos kvinner med holdningsdifferanse som uavhengig variabel

Variabler	Global partilfredshet		Lidenskap		Forpliktelse		Nærhet		Sternberg total	
	R square	β	R square	β	R square	β	R square	β	R square	β
<i>Blokk 1: Kontrollvariabler</i>	.080**		.055*		.066**		.066**		.084**	
Alder		-,015		,027		-,032		,042		,023
Sivilstatus		,141**		-,078		,094*		,070		,038
Lengde på forhold		-,224**		-,225**		-,281**		-,240**		-,302**
Antall barn		,002		,156*		,114		,026		,108
Antall barn som bor hjemme		-,151**		-,115		-,098		-,139*		-,150**
Utdanning		-,001		-,007		-,060		,013		-,014
Inntekt		-,067**		-,016		-,024		-,061		-,047
<i>Blokk 2: Holdningsmål</i>	.007		.001		.002		.005		.004	
Holdningsdifferanse		-,083**		-,027		-,040		-,068*		-,060

** signifikant ved p<.01

*signifikant ved p<.05

Tabell 9: Modell 1: Multipl hierarkisk regresjon for partilfredshet hos menn med holdningsdifferanse som uavhengig variabel

Variabler	Global partilfredshet		Lidenskap		Forpliktelse		Nærhet		Sternberg total	
	R square	β	R square	β	R square	β	R square	β	R square	β
<i>Blokk 1: Kontrollvariabler</i>	.059**		.019*		.052**		.057**		.048**	
Alder		-,027		,038		-,004		,065		,048
Sivilstatus		,187**		-,036		,113**		,130**		,099**
Lengde på forhold		-,194**		-,147**		-,252**		-,216**		-,256**
Antall barn		,047		,065		,039		,027		,050
Antall barn som bor hjemme		-,145**		,032		-,030		-,176**		-,098*
Utdanning		,045		,015		-,091**		,036		-,005
Inntekt		-,079*		-,031		-,019		-,037		-,038
<i>Blokk 2: Holdningsmål</i>	.012**		.009**		.011**		.026**		.024**	
Holdningsdifferanse		-,112**		-,094**		-,104**		-,162**		-,158**

** signifikant ved p<.01

*signifikant ved p<.05

3.3 Holdninger til likestilling og partilfredshet hos menn

Har holdninger til likestilling sammenheng med grad av partilfredshet hos menn?

For å undersøke sammenhengen mellom holdninger til likestilling og partilfredshet ble det utført en t-test. Analysene avdekket en statistisk signifikant forskjell mellom gruppene likestilte holdninger og nøytrale/tradisjonelle holdninger sett i sammenheng med global partilfredshet hos menn. Det viste seg at de med likestilte holdninger ($N=217$, $M=23,71$, $SD=4,49$), hadde en statistisk signifikant høyere grad av partilfredshet ($t(845)=-2,88$, $p=.004$) enn de med nøytrale/tradisjonelle holdninger ($N=630$, $M=22,69$, $SD=4,65$). Størrelsen på forskjellen mellom gjennomsnittene (mean difference=-1,028, 95 % CI: -1,72 til -,328) viser at 0,1 % (eta squared=0.001) av variansen i partilfredshet hos menn, kan forklares gjennom ulike holdninger til likestilling.

For å nærmere undersøke forholdet mellom holdninger til likestilling og partilfredshet ble det utført Pearsons korrelasjonsanalyse (se tabell 5). Hos menn var alle korrelasjonene statistisk signifikante, men svake. Den sterkeste korrelasjonen var mellom Sternbergs totalskala og variabelen holdninger, $r = .24$ ($N=847$, $p<0.01$). Det vil si at jo mer likestilte holdninger, jo høyere grad av tilfredshet (målt gjennom Sternbergs totalskala) i parforholdet.

Forholdet mellom holdninger til likestilling og partilfredshet ble deretter undersøkt gjennom hierarkiske multiple regresjonsanalyser. Det ble utført ti ulike analyser for menn. Henholdsvis global partilfredshet, nærhet, lidenskap, forpliktelse og Sternbergs totalskala var avhengige variabler i to separate analyser. Tabell 7 viser resultatene av analysene. Avhengige og uavhengige variabler ble kombinert på ti ulike måter (5×2), mens kontrollvariablene var konstante. Blokk 1 inkluderte kontrollvariablene og disse forklarte mest varians med 5,9 % når global partilfredshet ble benyttet som avhengig variabel (R^2 change = .059; $p<.01$).

Blokk 2 i denne analysen undersøkte forklaringseffekten av holdninger på den avhengige variabelen global partilfredshet. Blokk 2 var også statistisk signifikant, og holdninger til likestilling forklarte 2,4 % av totalt forklart varians i global partilfredshet (R^2 change = .024; $p<.01$). Den samme trinnvise fremgangsmåten ble benyttet i de videre analysene. Alle blokkene i alle analysene for menn var statistisk signifikante. Størst forklaringsverdi hadde holdninger til likestilling i analysene med nærhet og Sternbergs totalskala som avhengige

variabler. Holdninger til likestilling forklarte 5,4 % av variansen i partilfredshetskomponenten, nærhet, og 5,8 % av variansen i Sternbergs totalskala. De tre resterende analysene viste alle en forklaringsverdi under 3 %.

I hvilken grad kan partneres likheter i holdninger til likestilling predikere partilfredshet hos menn?

Korrelasjonsanalysene viste statistisk signifikante, negative korrelasjoner mellom holdningsdifferanse og alle mål på partilfredshet. Alle korrelasjonene var svake. Den sterkeste sammenhengen var mellom holdningsdifferanse og nærhet, $r = -.152$ ($N = 847$, $p < 0.01$). Retningen på disse korrelasjonene indikerer at økt differanse mellom holdninger til likestilling hos par, henger sammen med lavere partilfredshet hos menn.

Det ble utført fem regresjonsanalyser med holdningsdifferanse som uavhengig variabel og de fem variablene for partilfredshet som avhengige variabler. Alle blokkene i alle analysene var statistisk signifikante. Resultatene presenteres i tabell 9. Holdningsdifferanse forklarte 2,6 % (R^2 change = .026; $p < .01$) av total varians av nærhet, etter å ha kontrollert for kontrollvariablene i blokk 1. Videre viser analysene at holdningsdifferanse forklarte 2,4 % (R^2 change = .024; $p < .01$) av variansen i Sternbergs totalskala, etter at det var kontrollert for blokk 1. Kontrollvariablene forklarte på det meste 5,9 % (R^2 change = .059; $p < .01$) av total varians i analysene der global partilfredshet var avhengig variabel. Analysene viste at holdningsdifferanse forklarer 2,6 % av variansen i den avhengige variabelen nærhet, 0,9 % av variansen i lidenskap og 1,1% av variansen i forpliktelse.

3.4 Kjønnforskjeller i holdninger til likestilling og partilfredshet

Er det kjønnforskjeller i holdninger til likestilling og partilfredshet hos norske par?

Deskriptive analyser viste at 85,4 % av kvinnene i utvalget svarte slik at de ble kategorisert i gruppen med likestilte holdninger. De hadde da rapportert at de var enige, meget enige eller helt enige på alle utsagn om holdninger til likestilling (negative spørsmål var reversert). 74,4 % av menn ble også kategorisert som å ha likestilte holdninger. En t – test viste statistisk

signifikante forskjeller i holdninger til likestilling mellom kvinner og menn ($t(1655,69) = 7,28$, $p = .00$). 3 % (eta squared = .030) av varians i holdninger til likestilling kunne forklares av kjønn, og kvinner rapporterte større grad av likestilte holdninger enn menn (se tabell 10).

For variablene nærhet og Sternberg totalskala var det ikke statistisk signifikant forskjell mellom kvinner og menn. Skalaen forpliktelse viste statistisk signifikant forskjell mellom kjønnene (mean difference = .982, 95 % CI: .266 til 1,699, eta squared = 0.004). Det samme gjaldt for lidenskap ($t(1627) = -3,17$, $p = .002$, mean difference = -1.306, 95 % CI: -2,113 til -.499, eta squared = 0.005). Analysene viste ikke statistisk signifikant forskjell mellom global partilfredshet mellom kvinner og menn ($t(1692) = 1.46$, $p = .148$, mean difference = .325, 95 % CI: -.116 til -.765, eta squared = 0.001). Oppsummert viste t-testene at for variablene nærhet og lidenskap, som begge viste statistisk signifikante forskjeller, var effektstørrelsen liten. Kjønn forklarte under 1 % varians for begge.

Tabell 10: Resultater fra independent samples t-test med sammenligning av kvinner og menns skårer

	Kvinner		Menn		M differanse	t	df	Sig.	Eta squared
	N=847		N=847						
	M	SD	M	SD					
Holdninger	36,19	5,22	34,19	6,06	2,00	7,28	1655	.000	.030
Global partilfredshet	23,78	4,69	23,45	4,54	0,32	1,44	1692	.148	.001
Nærhet	95,95	13,37	95,77	12,55	0,18	0,29	1692	.766	.000
Lidenskap	42,03	9,26	43,34	7,57	-1,3	-3,17	1627	.002	.005
Forpliktelse	53,77	7,57	52,79	7,45	0,98	2,69	1692	.007	.004
Sternbergs total	191,75	24,54	191,89	22,3	-0,13	-0,11	1676	.905	.000

3.5 Oppsummering av funn

Analysene viste ingen statistisk signifikante sammenhenger mellom holdninger til likestilling og partilfredshet hos kvinner. Holdninger til likestilling forklarte noe av variasjonen i partilfredshet hos menn, og de med mer likestilte holdninger rapporterte høyere grad av partilfredshet. Kontrollvariablene forklarte likevel mer varians i partilfredshet enn holdninger til likestilling. Likheter i holdninger til likestilling hos partnere hadde minimal betydning for partilfredshet hos kvinner, men hang i større grad sammen med partilfredshet hos menn. Det var ingen forskjell i nivå av partilfredshet for kvinner og menn. Kvinner rapporterte derimot statistisk signifikant høyere grad av likestilte holdninger enn menn. Samlet sett ser vi at analysenes lave forklaringsverdier tyder på at det er mange andre faktorer som er avgjørende for et godt parforhold, enn de som er undersøkt i vår studie.

4 Diskusjon

Hensikten med denne studien var å undersøke sammenhengen mellom holdninger til likestilling og partilfredshet hos norske par. Målet med analysene var å se hvor mye varians i partilfredshet som kunne forklares ut ifra holdningsvariablene, og om det var kjønnsforskjeller i utvalget. I den forbindelse var det av interesse å se i hvilken grad variasjon i holdninger til likestilling hadde betydning for partilfredshet. Vi ønsket også å studere betydningen av differanse i holdninger til likestilling innenfor par. I og med at partilfredshet også kan henge sammen med blant annet lengde på forhold og antall barn, ønsket vi å kontrollere for disse variablene for å se på holdningenes unike bidrag til partilfredshet. Resultatene fra denne undersøkelsen viser generelt manglende robusthet, og dette kapittelet vil derfor i stor grad bli benyttet til å diskutere hva som kan forklare de svake funnene.

Vi vil først drøfte funn fra analysene av kontrollvariablene. Deretter diskuteres resultatene i forskningsspørsmålenes kronologiske rekkefølge, og funn vil diskuteres i henhold til tidligere forskning og teori. Som nevnt tidligere er det begrenset norsk forskning på holdninger til likestilling og tilfredshet i parforhold. Diskusjonen vil dermed basere seg på tidligere forskning på holdninger og partilfredshet samt likestillingspraksis og partilfredshet. I det følgende vil sammenligninger mellom studier av holdninger og praksis gjøres med forsiktighet. Sammenligning av studier av praksis og holdninger i parforhold benyttes for å se om det er enkelte tendenser som peker i samme retning. Deretter vil metodiske begrensninger bli omtalt. Avslutningsvis følger implikasjoner for fremtidig forskning.

4.1 Drøfting av resultater

4.1.1 Kontrollvariabler

Det er vist at demografiske variabler korrelerer både positivt og negativt med partilfredshet (Jose & Alfons, 2007). I våre analyser ser vi at alle kontrollvariablene med statistisk signifikante korrelasjoner hadde en negativ sammenheng med partilfredshetsvariablene for både kvinner og menn. Eksempelvis viste våre resultater en negativ sammenheng mellom lengde på parforhold og global partilfredshet. Dette er i tråd med andre studier, der forskere enes om at partilfredshet danner en nedadgående kurve tidlig i parforholdet (Glenn, 1998; Orbuch, House, Mero, & Webster, 1996; VanLaningham, Johnson, & Amato, 2001).

Resultatene kan dermed skyldes den lave gjennomsnittslengden på parforholdene i vårt utvalg. I tillegg er det vist stigende grad av partilfredshet etter omtrent 20 års parforhold (Gitlestad, 2011; Orbuch et al., 1996). Siden par som har vært sammen så lenge er underrepresentert i vårt utvalg, kan dette forklare den negative korrelasjonen mellom lengde på forholdet og global partilfredshet. Derimot var det overraskende at vi fant en negativ sammenheng mellom sivilstatus og forpliktelse. Dette er i kontrast til tidligere forskning som har funnet en positiv sammenheng mellom disse (Acker & Davis, 1992; Holter et al., 2008; Lemieux & Hale, 2002).

Når det gjelder holdningsmålene, viste korrelasjonsanalysene statistisk signifikante sammenhenger for utdanning og inntekt. Funnene viser en positiv sammenheng mellom høyere grad av utdanning og mer likestilte holdninger for både kvinner og menn. Dette funnet er i tråd med Hansen og Slagsvold (2012). Høyere inntekt hos kvinner hadde også positiv sammenheng med holdninger, men dette fant vi ikke hos menn.

Kontrollvariablene alder, sivilstatus, lengde på forhold, antall barn, antall barn som bor hjemme, utdanning og årsinntekt viste seg nesten utelukkende å ha større forklaringsverdi enn holdningsmålene i analysene. Unntak var en analyse (se tabell 7). På det meste forklarte kontrollvariablene tilnærmet 10 % av variansen. Det vil si at kontrollvariablene hadde større betydning for partilfredshet enn holdningsvariablene. I likhet med våre funn fant Jose og Alfons (2007) sammenheng mellom demografiske variabler og partilfredshet. I tillegg fant de lave forklaringsverdier for de demografiske variablene alder, utdanning, antall barn og lengde på forhold. Dette er også i tråd med våre funn.

4.1.2 Holdninger til likestilling og partilfredshet hos kvinner

Har holdninger til likestilling sammenheng med grad av partilfredshet hos kvinner?

Resultater fra foreliggende studie viser ingen sammenheng mellom holdninger til likestilling og partilfredshet hos kvinner. Disse resultatene var overraskende, og ikke i tråd med våre antagelser om at kvinner med likestilte holdninger, er mer tilfredse i parforholdet slik tidligere internasjonale studier har vist (Amato et al., 2003). I norske studier av likestillingspraksis i parforhold kan også denne tendensen sees. Norske kvinner som oppgir likedeling av husarbeidet, rapporterer høyere grad av tilfredshet i parforholdet (Hansen & Slagsvold, 2012;

Holter et al., 2008). Det samme gjelder for likedeling av barneomsorg (Hansen & Slagsvold, 2012). I kontrast til dette mønsteret fra internasjonale og norske studier, viste våre resultater ingen sammenheng mellom holdninger til likestilling og partilfredshet hos kvinner. Likevel ser vi at våre funn er i tråd med McGovern og Meyers (2002). De fant ingen sammenheng mellom kvinners holdninger til kjønnsroller og partilfredshet. Studier fra 1990-tallet har vist at kvinner med mer likestilte holdninger til kjønnsroller, rapporterte lavere grad av partilfredshet sammenlignet med de med tradisjonelle holdninger (Amato & Booth, 1995; Lye & Biblarz, 1993).

I vår studie fant vi ingen sammenheng mellom holdninger til likestilling og partilfredshet hos kvinner. En overvekt har oppgitt høy grad av likestilte holdninger. En mulig forklaring på resultatene i vår studie, kan være manglende spredning i holdningsskalaen, som igjen vil påvirke videre analyser. Se diskusjon av begrensninger ved holdningsskalaen på side 44.

I hvilken grad kan likheter i holdninger til likestilling mellom partene predikere partilfredshet hos kvinner?

Resultatene viste at holdningslikheter kan forklare minimalt av partilfredshet hos kvinner, og man kan vurdere disse resultatene som tilnærmet ubetydelige i en reell sammenheng. Våre funn var i kontrast med antagelsen om at likheter i holdninger til likestilling mellom partnere, har en sammenheng med høyere grad av partilfredshet hos kvinner. Denne antagelsen var i tråd med flere studier som viser at par som deler holdninger til kjønnsroller, opplever høyere grad av tilfredshet i parforholdet (Aube & Koestner, 1995; Helms et al., 2010; Lye & Biblarz, 1993; McGovern & Meyers, 2002). Våre resultater samsvarer med Gaunt (2006) som ikke fant sammenheng mellom partners likheter i holdninger til kjønnsroller og partilfredshet hos kvinner. En mulig forklaring på denne forskjellen kan være at de fleste kvinner i vårt utvalg både var tilfredse og enige med sin partner. Dette ga lite variasjon i skåringene, som igjen påvirket videre analyser.

4.1.3 Holdninger til likestilling og partilfredshet hos menn

Har holdninger til likestilling sammenheng med grad av partilfredshet hos menn?

Resultatene viste statistisk signifikant sammenheng mellom likestilte holdninger og høy grad av partilfredshet hos menn. Dette funnet er i tråd med våre antagelser. Holdninger til likestilling forklarte i underkant av 6 % av variansen i Sternbergs totalskala og i overkant av 5 % av variansen i nærhet. Det vil si at menn som rapporterte likestilte holdninger, også rapporterte høyere grad av partilfredshet. Dersom vi ser nærmere på partilfredshetsmålet, nærhet, innebærer denne komponenten en følelse av samhørighet med sin partner, ifølge Sternberg (1986). Den ene subskalaen i vår studie, nærhet, inneholder spørsmål som blant annet handler om deling og forståelse. Det kan være at det å oppleve at relasjonen bærer preg av dette, også vil tilsi en likeverdighet i parforholdet. Menn som ser på den andre som likeverdig en selv, har trolig også holdninger som gjenspeiler dette.

Våre funn er i tråd med internasjonale studier som viser at mer likestilte holdninger, er assosiert med høyere grad av partilfredshet hos menn (Amato et al., 2003; Helms et al., 2010; Lye & Biblarz, 1993; McGovern & Meyers, 2002). Dersom vi ser på likestillingspraksis og partilfredshet i Norge, har Holter og kollegaer (2008), funnet høyere partilfredshet hos menn ved jevn fordeling av husarbeid. Dette er funn som står i kontrast til Hansen og Slagsvold (2012). De fant at likefordeling av arbeidsoppgaver i hjemmet, ikke har betydning for partilfredshet hos menn.

Som tidligere nevnt er det en sterk sammenheng mellom holdninger og praksis (Hansen & Slagsvold, 2012). Heimdal og kollegaer (2008) fant at husarbeid var det temaet det oftest ble kranglet om, og andre har funnet at likestilte parforhold har mindre konflikter (Holter et al., 2008). Det kan være at menn med likestilte holdninger, også er positive til likedeling av husarbeid. Man kan anta at dette skaper mindre konflikter, og at menn opplever mer tilfredshet i forholdet.

En annen mulig forklaring på sammenhengen mellom holdninger til likestilling og partilfredshet kan sees i lys av Becks teori om individualisering (sitert i Hassel, 2007). Rollefrigjøringen som følger likestilling kan gi muligheter til større frihet til egne prosjekter, kan gi mer selvstendighet samt en følelse av selvrealisering hevder Beck (siert i Hassel,

2007). Man kan anta at dette kan skape mer tilfredshet. Det kan være at mennene i vårt utvalg opplever at de har tid til egne interesser, og i tillegg har en følelse av å være selvstendige. Disse elementene kan føre til at menn med likestilte holdninger kjenner seg mer fornøyde i parforholdet.

I hvilken grad kan likheter i holdninger til likestilling mellom partene predikere partilfredshet hos menn?

Resultater fra studien er i tråd med våre antagelser om at holdningslikheter mellom partnere har en positiv sammenheng med partilfredshet. Med utgangspunkt i «Similarity-attraction» - teorien (Byrne, 1961) kan man anta at mennene i vår studie som deler likestillingsholdninger med sin partner, får bekreftet sin egen holdning. Dette kan igjen føre til positive følelser og øke grad av partilfredshet. Likevel viser våre resultater at holdningsdifferanse har liten betydning for partilfredshet hos menn. Vi hadde vi forventet at likheter i holdninger til likestilling skulle ha større betydning for partilfredshet, da liknende studier har funnet en tydelig sammenheng mellom partneres enighet i holdninger til kjønnsroller, og høy grad av partilfredshet (Aube & Koestner, 1995; Gaunt, 2006; Lye & Biblarz, 1993). Sammenlignet med andre studier, er funnene fra vår studie svake.

Oppsummert ser det ut til at holdninger til likestilling har noe sammenheng med partilfredshet hos menn. Å ha like holdninger som sin partner, er også statistisk signifikant relatert med partilfredshet. Resultatene viser at grad av holdninger til likestilling har mer å si for menns tilfredshet i forholdet, enn likheter med partnerens holdninger. Til tross for statistisk signifikante funn, er forklaringsverdiene lave, og det er mange andre faktorer som kan ha betydning for partilfredshet hos menn enn holdninger og holdningslikheter som er studert her.

4.1.4 Kjønnforskjeller i holdninger til likestilling og partilfredshet

Er det kjønnforskjeller i holdninger til likestilling og partilfredshet hos norske par?

Analysene viste i stor grad likestilte holdninger hos begge kjønn. Kvinner oppga statistisk signifikant mer likestilte holdninger enn menn, og kjønn kunne forklare 3 % av variansen i holdninger til likestilling. Dette er i tråd med flere andre norske studier som viser at kvinner

oppgir større grad av likestilte holdninger sammenlignet med menn (Hansen & Slagsvold, 2012; Kjeldstad & Lappegård, 2010; Knudsen & Wærness, 2001). En studie av Brewster og Padavic (2000) har funnet at menns holdninger til likestilling forandres langsommere enn kvinners holdninger til likestilling. Man kan anta at det samme mønster er å finne i vårt utvalg. Endringer i kvinners økonomiske uavhengighet og hennes reduserte tidsbruk i hjemmet, har vært gunstige for kvinnen, ifølge Folbre (1994) sitert Brewster og Padavic (2000). Han hevder at menn i større grad taper på disse endringene. En mulig forklaring på kjønnsforskjellen i vårt utvalg kan være at endringene fra et mer tradisjonelt samfunn til et mer likestilt samfunn, oppfattes som mer positive for kvinner enn for menn.

Resultatene viste at både kvinner og menn oppgav en svært høy grad av partilfredshet. Vi fant ingen kjønnsforskjeller. En norsk studie av tilfredshet i parforholdet viser at kvinner oppgir høyere grad av partilfredshet enn menn (Hansen & Slagsvold, 2012). Dette er i tråd med en studie av Fowers (1991), mens andre studier har funnet at menn rapporterte høyere grad av tilfredshet i parforholdet (Jose & Alfons, 2007; Ng et al., 2009) En mulig forklaring på manglende kjønnsforskjeller i vår studie kan være at norske kvinner med likestilte holdninger også i stor grad lever et likestilt liv. De opplever derfor samsvar mellom holdninger og dagliglivet. Kvinner med likestilte holdninger, som lever i mindre likestilte land, kan ikke i like stor grad leve i tråd med sine holdninger. Dette kan gå ut over tilfredsheten.

I vår undersøkelse forklarer holdninger til likestilling mer av partilfredsheten hos menn enn hos kvinner. Dette var overraskende, idet det ble forventet at holdninger til likestilling hadde større betydningen for partilfredshet for kvinner. Våre funn er i kontrast med resultater om likestillingspraksis og tilfredshet i parforholdet fra rapporten «Likestilling hjemme» (Hansen & Slagsvold, 2012). Videre forklarer det å ha like holdninger med sin partner mer av partilfredshet hos menn enn hos kvinner. Denne kjønnsforskjellen er i tråd med Gaunt (2006). Forskning på kjønnsforskjeller innen dette feltet er svært sprikende og gjør det utfordrende å forklare funnene.

4.2 Styrker og svakheter ved studien

4.2.1 Statistisk signifikans og utvalgsstørrelse

Om et funn er statistisk signifikant eller ikke, er sterkt påvirket av størrelsen på utvalget (Pallant, 2007). Våre analyser baserer seg på et relativt stort utvalg (N=1694), og man ser at svake korrelasjoner og små effektstørrelser er statistisk signifikante. Selv om det blir avkreftet at funnene ikke er basert på tilfeldigheter, trenger det ikke å bety at de er av reell betydning (Bordens & Abbott, 2005). Samlet sett ser vi at de statistisk signifikante funnene i denne studien ikke kan gi oss meningsfull eller retningsgivende informasjon, da de alle har svært lav forklaringsverdi og effektstørrelse. Unntakene er blitt presisert. En mulig årsak til at funnene i denne studien ikke er større enn de er, kan være mangel på spredning i respondentenes svar. Både menn og kvinner rapporterte høy grad av likestilte holdninger, og høy grad av partilfredshet. Differansen mellom menn og kvinners holdninger til likestilling var også liten.

4.2.2 Krysseksjonelt design

Den store parundersøkelsen er en krysseksjonell studie som vil si at all data blir samlet inn i løpet av samme tidsrom. Observerte variasjoner mellom generasjoner og ulike grupper kan dermed forklares av generasjonseffekter, historiske eller kulturelle hendelser (Acker & Davis, 1992), og ikke nødvendigvis variabelers endringer over tid. Vi kan i vår studie ikke trekke noen slutninger i forhold til om par som har vært sammen lenge, blir mindre tilfredse, eller om den observerte nedgangen i partilfredshet skyldes andre faktorer. Studien kan ikke si noe om årsaksforhold, men kan likevel gi oss noen antydninger og retninger. For å konkludere om årsakssammenhenger må longitudinelle eller kontrollerte studier utføres.

4.2.3 Nettbasert spørreundersøkelse

I takt med den teknologiske utviklingen de siste tiårene har andelen nettbaserte spørreundersøkelser økt betraktelig. Dette er en praktisk og kostnadseffektiv måte å samle inn data på (Buchanan, 2000). Likevel kan det være problematisk med tanke på å oppnå et representativt utvalg ved rekruttering via internett (Buchanan, 2000). For å oppnå et representativt utvalg anbefales det å rekruttere et stort antall respondenter, samt å få nødvendige demografiske opplysninger (Buchanan, 2000). I vår studie er begge disse

kriteriene oppfylt, i tillegg til frivillig deltagelse og anonymitet. Disse sistnevnte kriteriene støtter en seriøs deltagelse i nettbaserte undersøkelser, ifølge Norton (1983). Vårt utvalg har stor demografisk og geografisk spredning. Dette øker generaliserbarheten og den ytre validiteten.

Den nettbaserte undersøkelsen har gitt mulighet til å sammenligne besvarelser fra partene i et parforhold. I Norsk sammenheng er dette unikt, og gir mulighet til bedre forståelse av parrelasjoner. En overvekt av tidligere parforskning har tatt utgangspunkt i studentpopulasjoner av praktiske årsaker (Charania & Ickes, 2006). Besvarelser fra studenter kan ikke generaliseres til resten av befolkningen grunnet alder og utdanning.

Respondentene som har deltatt i nettundersøkelsen, har ved ferdig utfylt profil for begge parter blitt med i en trekning av en «romantisk tur for to» til Paris. Med et slikt fokus for å bli med i undersøkelsen, har trolig respondentene et ønske om å reise på en romantisk tur sammen. Man kan derfor tenke seg at de parene som deltar har en høyere grad av partilfredshet enn populasjonen ellers. Trolig er de som er misfornøyde med forholdet, i liten grad representert i denne studien både på grunn av at premien ikke er like lokkende, og at temaet for undersøkelsen i seg selv ikke er like tiltalende. Skilsmissestatistikken forteller oss at mange norske par er utilfredse i parforholdet, og man kan anta seg at denne gruppen i liten grad er representert i denne studien (Statistisk sentralbyrå, 2012e).

4.2.4 Selvrapportering

Selvrapportering er praktisk for å kunne samle inn data effektivt, og en god måte å få ærlige og oppriktige svar på når anonymitet er ivarettatt (Bordens & Abbott, 2005). Selvrapportering kan være problematisk, idet deltagerne kan ønske å fremstille seg selv eller forholdet bedre eller annerledes enn det egentlig er. Sosial ønskebarhet viser seg å slå ut i forhold til holdningsspørsmål, og spesielt i forhold til holdninger knyttet til sensitive tema (Bordens & Abbott, 2005). I denne studien kan holdningsspørsmålene frembringe svar fra deltagerne som er ansett som sosialt akseptable, men ikke nødvendigvis reelle. Siden spørreundersøkelsen er anonym, antar vi at dette likevel ikke gir store utslag.

4.2.5 Egenskaper ved utvalget

Utvalget i denne studien bestod av 847 komplette par fra 18 til 63 år. Dette gir et akseptabelt N for de analysene vi har gjort. Det var god spredning i alder, men med en noe lav gjennomsnittsalder i utvalget. At undersøkelsen er nettbasert, kan forklare noe av den lave gjennomsnittsalderen da de over 55 år benytter seg av internett sjeldnere enn de som er yngre, ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå (2012a).

I tillegg til aldersspredning er det også ønskelig med spredning i sosioøkonomisk status i slike undersøkelser for å kunne generalisere til befolkningen. Tall fra Statistisk sentralbyrå (2012b) viser at av de med lav inntekt (under 200.000), er det under en femtedel som ikke har tilgang til internett. I vårt utvalg er det over en fjerdedel som oppgir inntekt under 200.000 (se vedlegg 6), og man kunne derfor konkludere med at denne gruppa er godt representert. En mer sannsynlig forklaring er at de med lav inntekt i vårt utvalg er studenter med tilgang til internett. Den sosioøkonomiske gruppa bestående av ikke-studerende med lav inntekt, er trolig ikke godt representert i vårt utvalg. Under halvparten av samboende og gifte i Norge har ikke barn (Statistisk sentralbyrå, 2012h). I befolkningen er det flere som har barn, sammenlignet med utvalget i denne studien. Siden utvalget vårt inkluderer kjærestepar, kan noe av forklaringen i denne forskjellen være at det trolig er få kjærestepar som har barn, og at disse trekker prosentandelen ned.

Et annet trekk ved vårt utvalg er at nesten 7 av 10 kvinner og 6 av 10 menn har påbegynt eller fullført høyere utdanning. Dette er over dobbelt så mange som i befolkningen ellers (Statistisk sentralbyrå, 2012c). Den unge gjennomsnittsalderen i vårt utvalg kan forklare noe av dette. Man ser tydelige generasjonsforskjeller knyttet til utdanning, og over halvparten av alle kvinner i Norge under 40 år har høyere utdanning (Statistisk sentralbyrå, 2012c). Videre viser utvalget samme mønster som befolkningen ellers, ved at flere kvinner enn menn har høyere utdanning. Tidligere studier har funnet en klar sammenheng mellom utdanning og likestilte holdninger (Hansen & Slagsvold, 2012), og dette kan tyde på at utvalget vårt har mer likestilte holdninger enn befolkningen.

Vårt utvalg består av koblede par i alle aldre, og dette er en styrke ved studien, i motsetning til mange studier på partilfredshet som benytter seg av studenter, eller kun en av partene i et forhold (Larson & Holman, 1994). Oppsummert har utvalget lav gjennomsnittsalder, høy grad

av utdanning, og en noe lavere andel av parene har barn enn befolkningen ellers. Dette kan skape generaliseringsproblemer.

4.2.6 Partilfredshetskalaene

Vårt mål med denne oppgaven har ikke vært å evaluere Sternbergs «Teori om triangulær kjærlighet». Utgangspunktet har vært å benytte den teoretiske modellen for å kunne studere partilfredshet. Dette ble gjort gjennom å benytte skalaene som er konstruert på grunnlag av teorien. På tross av at skalaene i denne studien avviker fra Sternbergs skalaer, vil vi likevel forsøke å drøfte noen styrker og svakheter ved den triangulære teorien ut fra vår studie.

I hvilken grad teorien om triangulær kjærlighet fanger opp fenomenet partilfredshet er noe omstridt (Acker & Davis, 1992). En måte å undersøke dette på, er i hvilken grad de utarbeidede skalaene samvarierer med et mer generelt mål på partilfredshet, som i denne studien er den globale partilfredshetskalaen. Dette er i tråd med Sternberg (1997). At det er benyttet flere ulike mål på partilfredshet, både multifaktorielle og et globalt mål, kan sees som en styrke ved denne studien. Tre av fire påstander tilhørende skalaen global partilfredshet er hentet fra den etablerte skalaen *Quality of marriage index* (QMI) (Norton, 1983). Spørsmålene i skalaen ligner i stor grad på andre påstander som også har som formål å vurdere global partilfredshet.

I tråd med Sternberg (1997) har alle de fire subskalaene (nærhet, forpliktelse, nærhet og Sternbergs totalskala) i vår studie høy korrelasjon med den globale partilfredshetskalaen ($r = .470 - r = .835$). Dette indikerer at komponentene måler noe av det samme fenomenet. Skalaene viser god reliabilitet, både hver for seg og som totalskala (Sternberg totalskala). Dette vil si at spørsmålene kan antas å måle samme underliggende variabel. Spørsmålene i de tre subskalaene er ikke direkte hentet fra en etablert skala, men er utarbeidet med utgangspunkt i spørsmål fra skalaer som forsøker å fange fenomenet partilfredshet. Skalaenes påstander skiller seg ikke vesentlig fra innholdet i andre skalaer, eksempelvis *Couples satisfaction index* (CSI) (Funk & Rogge, 2007), *The perceived relationship quality components* (PRQC) (Fletcher et al., 2000) og *The Triangular Love Scale* (Sternberg, 1997). En ulempe er at de ikke er identiske med andre tidligere benyttede skalaer, og det er derfor utfordrende å sammenligne våre funn med andre studier som forsøker å belyse partilfredshet. Denne undersøkelsen rammes derfor av samme kritikk som er rettet mot en stor del andre

studier innenfor dette fagfeltet; at ved å lage egne skalaer, skaper man begrensninger og funn blir vanskelige å sammenligne (Glenn, 1990).

Analysene av skalaene viser at subskalen nærhet har høy korrelasjon med global partilfredshet (menn: $r=.80$, kvinner: $r=.84$). Nærhet var den av Sternbergs tre faktorer som korrelerte høyest med den globale komponenten i vår studie. Når vi forutsetter at den globale skalaen måler partilfredshet i tilfredsstillende grad, vil en mulig forklaring være at opplevd nærhet er viktig for tilfredshet i parforholdet. Dette er i tråd med Sternberg (1997) som også fant høyest korrelasjon mellom nærhet og et annet globalt mål på partilfredshet i sin studie. Acker og Davis (1992) fant at forpliktelse var den komponenten som var sterkest forbundet med partilfredshet. Dette samsvarer ikke med våre funn. En forklaring kan være at vårt utvalg bestod av relativt unge mennesker, med en gjennomsnittslengde på forholdet på 5,9 år. Gjennomsnittslengden på forhold i Acker og Davis (1992) undersøkelse var på nesten det dobbelte.

I motsetning til Acker og Davis (1992) som fant at den triangulære teorien hadde større forklaringsverdi for kvinner enn for menns partilfredshet, fant vi det motsatte. Vi hadde få statistisk signifikante funn for kvinner, men kun signifikante funn for menn.

Oppsummert vurderer vi at Sternbergs «Teori om triangulær kjærlighet», operasjonalisert gjennom skalaene som er benyttet i denne studien, til en viss grad fanger fenomenet partilfredshet. Sammen med mål på global partilfredshet kan de tre komponentene nærhet, lidenskap og forpliktelse si noe om fenomenet partilfredshet i vår studie.

4.2.7 Holdningsskalaen

Det finnes flere veletablerte skalaer for å måle holdninger til likestilling som for eksempel *Attitudes towards women scale* (Spence, 1973), *The Sex-Role Egalitarianism Scale* (Beere, 1984), og *The Social Roles Questionnaire* (Baber & Tucker, 2006). Disse har vært utgangspunkt for en rekke studier (Marks, Lam, & McHale, 2009; Vogel, Tucker, Wester, & Heesacker, 1999). Andre forskere har tatt utgangspunkt i uetablerte skalaer (Crompton et al., 2005; Hansen & Slagsvold, 2012; Holter et al., 2008). Disse skalaene er utarbeidet for å fange opp holdninger til likestilling, og det antas at de måler de samme holdningene ved å bruke påstander med store likhetstrekk. I foreliggende studie er holdningsspørsmålene formulert og

utarbeidet på grunnlag av empiri. Utsagnene er dermed ikke basert på skalaer som er benyttet i andre studier. Skalaen i denne undersøkelsen har en tilfredsstillende høy intern konsistens, noe som indikerer at spørsmålene måler noe av det samme underliggende temaet. Kritikken som er rettet mot bruk av uetablerte skalaer, handler om at det er reduserte muligheter for å sammenligne funn fra ulike studier (McHugh & Frieze, 1997). Dette er en begrensning også ved denne studien. Videre er det relevant å stille spørsmål om skalaen er valid. Denne studien ønsker å se nærmere på holdninger til likestilling. Vi skal i det følgende se nærmere på om holdningsskalaen fanger opp denne tematikken.

Skalaen i vår studie måler holdninger til fordeling av husarbeid, kjønnsroller i og utenfor hjemmet, samt en vurdering av påstanden om at den som tjener mest har den viktigste jobben. Påstandene som måler lik fordeling av husarbeid hevder at «*husarbeid skal deles mellom partene*». Dette er i tråd med Lye og Biblarz (1993) mål på holdninger til kjønnsroller, samt Holter og kollegaer (2008) mål på holdninger til likedeling av husarbeid. En annen påstand beskriver at husarbeid kan utføres av begge parter, men at kvinnen gjør mest. Utsagnene «*Kvinnens plass er i hjemmet*» og «*Det er mannens oppgave å forsørge familien*» kan sammenlignes med et av spørsmålene om kjønnsroller til Crompton og kollegaer (2005). Disse spørsmålene uttrykker et tydelig skille mellom hvilket kjønn som skal utføre hvilke oppgaver. I vår studie er det i tillegg en påstand som måler grad av viktighet i forhold til lønnet arbeid. Sistnevnte kan reflektere grad av makt i parforholdet.

Til tross for at påstandene kan sammenlignes med tidligere formulerte utsagn, er det likevel grunn til å stille spørsmålsteget ved holdningsskalaen i vår studie. Ifølge McHugh og Frieze (1997) er det nødvendig å ta hensyn til den sosiale og historiske konteksten for å finne relevante mål på holdninger til kjønnsroller. Holdningsmålene i vår studie reflekterer en tendens i den norske likestillingsdebatten som tilhører en annen tidsepoke, og spørsmålene kan virke utdaterte. Enkelte av spørsmålene tar utgangspunkt i en antagelse om en etablert dikotomi mellom menn og kvinner, hvor enkelte oppgaver tilhører kvinnen og andre oppgaver tilhører mannen. Skalaer som har en dikotomisk vinkling på kjønnsroller, er blitt kritisert for ikke å fange kompleksiteten av konseptet (Baber & Tucker, 2006). Videre måler to av påstandene likedeling av arbeid i hjemmet. Holdninger knyttet til likedeling av arbeid er blitt kalt «*kjerneverdier*» av norske forskere (Holter et al., 2008), idet de aller fleste nordmenn sier seg *helt enig* i påstander av samme karakter. Det er dermed grunn til å stille spørsmålsteget ved om påstandene i vår studie fanger opp holdningsvariasjoner i den norske befolkningen.

Oppsummert er det grunn til å være kritisk til om påstandene i vår studie faktisk måler holdninger til likestilling i dagens Norge. Enkelte av påstandene reflekterer en tradisjonell holdning til kjønnsroller, og man kan anta at disse er utdaterte i mange norske parforhold, og kan oppleves som fremmede. Holdningsskalaens validitet vurderes til å være en svakhet ved denne studien.

4.3 Generaliserbarhet

Respondentene i dette utvalget har klikket seg inn på en tabloid nettside for å besvare undersøkelsen som lokket med en romantisk reise i trekningspremie. Man kan ikke utelukke at det er en bestemt gruppe mennesker som deltar i en slik undersøkelse. Særtrekk ved vårt utvalg er lav gjennomsnittsalder og høyt utdannelsesnivå sammenlignet med befolkningen. For å være sikker på at man kan generalisere funn til populasjonen, bør utvalget være selektert slik at det speiler populasjonen på relevante egenskaper. På spørsmål om generaliserbarhet ved denne studien, kan man anta at funn ikke kan si noe om populasjonen generelt.

4.4 Implikasjoner for videre forskning

For videre utforskning av holdninger til likestilling og partilfredshet vil det være av verdi å benytte longitudinelle studier eller kohort studier. Disse kan hjelpe oss til å se endringer hos ulike alderssegmenter eller sosioøkonomiske grupper (Bordens & Abbott, 2005). Kvalitative studier kan gi tilgang til hvilke faktorer som er av større betydning for partilfredshet enn holdninger til likestilling, og frembringe viktig informasjon om parforhold som selvrapporteringsskjemaer ikke kan gi. Den lave forklaringsverdien for holdninger til likestilling tyder på at det er prediktorvariabler som trolig vil ha større sammenheng med partilfredshet, enn de som er undersøkt i denne studien. Komponenter som henger sammen med tilfredshet i forholdet i andre studier er funnet å være tilknytningsstil (Koski & Shaver, 1997), personlighet og temperament (Feng & Baker, 1994; Gattis et al., 2004), interaksjon og kommunikasjonsstil (Feeney, Noller, & Ward, 1997). Sternberg (1997) mener blant annet at den triangulære teorien om kjærlighet også bør inkludere elementer av tilknytningsteori, for å være en teori som kan dekke hele kjærlighetsbegrepet.

Generelt sett vil det være ønskelig med en større enighet innenfor forskningsfeltet rundt operasjonalisering og definisjon av partilfredshet (Glenn, 1990; Whisman, 1997) og holdninger til likestilling (McHugh & Frieze, 1997). Anvendelse av sammenlignbare måleinstrumenter vil være essensielt, i forhold til fremtidig forskning, for å kunne sammenligne studier. Veletablerte holdningsskalaer har blitt kritisert for å måle atferd istedenfor holdninger (Baber & Tucker, 2006), og dette bør man være observant på ved utvikling av nye måleinstrumenter. Videre er det nødvendig å motvirke dikotomien mellom mann og kvinne i holdningsspørsmålene med mer nyanserte formuleringer i tråd med tiden. Nye studier bør utarbeide spørsmål som i større grad er tilpasset norsk likestilling i dag, hvor temaer som pappapermisjon, kvotering på grunn av kjønn, og lik lønn for likt arbeid vil være relevante. Disse temaene er i tråd med mål på holdninger til likestilling fra Holter og kollegaer (2008).

Den siste tiden har forskere vært mer oppmerksomme på *interdependent - effekten* hos par (Charania & Ickes, 2006; Fincham & Beach, 2010). Studier viser at par har stor påvirkning på hverandre, og det kan være problematisk å skille mellom den subjektive opplevelsen og opplevelsen som er påvirket av parforholdet. Partnernes følelser, tanker og atferd kan være avhengige av den andre parten. Dette kompliserer den vitenskapelige målingen av den subjektive opplevelsen av partilfredshet. Forskere forsøker å utvikle spørsmål, metoder og analyser for å unngå denne effekten (Charania & Ickes, 2006). Det er nødvendig å være oppmerksom på *interdependent - effekten* i fremtidig forskning.

5 Avslutning

Resultatene i denne studien viser at positive holdninger til likestilling henger sammen med høyere grad av partilfredshet hos menn. Holdninger til likestilling har ingen betydning for partilfredshet hos kvinner. Videre har vi funnet at like holdninger mellom partnere har noe betydning for partilfredsheten for menn, mens hos kvinner er forklaringsverdien tilnærmet ubetydelig. Samlet sett ser det ut til at holdninger til likestilling har liten betydning for tilfredshet i parforholdet. Dette tyder på at andre faktorer, som ikke er tatt med i denne undersøkelsen, har større betydning for partilfredshet, og mønsteret er mer komplekst sammensatt enn det som har blitt utforsket her.

En styrke ved denne studien er at utvalget er stort og består av koblede par i alle aldre. Dette er unikt i norsk sammenheng. Videre er det en styrke at målene på partilfredshet er både unidimensjonelle og multidimensjonelle. Det er flere begrensninger ved denne studien. Det krysseksjonelle designet gjør at det ikke er mulig å trekke slutninger om årsakssammenhenger mellom holdninger til likestilling og partilfredshet. Holdningsskalaen vurderes å være utdatert i forhold til den pågående likestillingsdebatten i Norge. Et aktuelt tema som pappapermisjon preger nyhetsbildet, men er ikke inkludert i holdningsskalaen. Funnene i denne studien må dermed sees i lys av begrensningene.

Det finnes per i dag få norske studier om holdninger til likestilling og partilfredshet. Det er derfor ønskelig med flere studier i Norge for å innhente mer kunnskap på dette området, som igjen kan benyttes til forebygging og behandling av problemer i parforhold. Vår studie peker på at samfunnsendringer krever oppdaterte skalaer for å måle holdninger til likestilling. Det vil være nyttig å innhente dagsaktuell kunnskap om holdninger til likestilling og det moderne parforholdet.

Litteraturliste

- Acker, M., & Davis, M. H. (1992). Intimacy, passion and commitment in adult romantic relationships: A test of the triangular theory of love. *Journal of Social and Personal Relationships, 9*(1), 21-50. doi: 10.1177/0265407592091002
- Amato, P. R., & Booth, A. (1995). Changes in Gender Role Attitudes and Perceived Marital Quality. *American Sociological Review, 60*(1), 58-66.
- Amato, P. R., Johnson, D. R., Booth, A., & Rogers, S. J. (2003). Continuity and Change in Marital Quality Between 1980 and 2000. *Journal of Marriage and Family, 65*(1), 1-22. doi: 10.1111/j.1741-3737.2003.00001.x
- Aron, A., & Westbay, L. (1996). Dimensions of the prototype of love. *Journal of Personality and Social Psychology, 70*(3), 535-551. doi: 10.1037/0022-3514.70.3.535
- Aube, J., & Koestner, R. (1995). Gender Characteristics and Relationship Adjustment: Another Look at Similarity-Complementarity Hypotheses. *Journal of Personality, 63*(4), 879-904. doi: 10.1111/j.1467-6494.1995.tb00319.x
- Baber, K., & Tucker, C. (2006). The Social Roles Questionnaire: A New Approach to Measuring Attitudes Toward Gender. *Sex Roles, 54*(7), 459-467. doi: 10.1007/s11199-006-9018-y
- Beere, C. A., King, D. W., Beere, D. B., & King, L. A. (1984). The Sex-Role Egalitarianism Scale: A measure of attitudes toward equality between the sexes. *Sex Roles, 10*(7-8), 563-576.
- Bohns, V. K., & Higgins, E. (2011). Liking the same things, but doing things differently: Outcome versus strategic compatibility in partner preferences for joint tasks. *Social Cognition, 29*(5), 497-527. doi: 10.1521/soco.2011.29.5.497

- Bordens, K. S., & Abbott, B. B. (2005). *Research design and methods. A process approach*. New York: McGraw-Hill.
- Bradbury, T. N., Fincham, F. D., & Beach, S. R. (2000). Research on the nature and determinants of marital satisfaction: A decade in review. *Journal of Marriage and the Family*, 62(4), 964-980. doi: 10.1111/j.1741-3737.2000.00964.x
- Brewster, K. L., & Padavic, I. (2000). Change in Gender-Ideology, 1977-1996: The Contributions of Intracohort Change and Population Turnover. *Journal of Marriage and Family*, 62(2), 477-487.
- Buchanan, T. (2000). Potential of the Internet for personality research. I M. H. Birnbaum (Red.), *Psychological experiments on the Internet* (s. 121-140). San Diego, CA: Academic Press; US.
- Buckley, C. K., & Schoppe-Sullivan, S. J. (2010). Father involvement and coparenting behavior: Parents' nontraditional beliefs and family earner status as moderators. *Personal Relationships*, 17(3), 413-431. doi: 10.1111/j.1475-6811.2010.01287.x
- Byrne, D. (1961). Interpersonal attraction and attitude similarity. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 62(3), 713-715. doi: 10.1037/h0044721
- Charania, M., & Ickes, W. J. (2006). Research Methods for the Study of Personal Relationships. *The Cambridge handbook of personal relationships*. New York, NY: Cambridge University Press; US.
- Chojnacki, J. T., & Walsh, W. (1990). Reliability and concurrent validity of the Sternberg Triangular Love Scale. *Psychological Reports*, 67(1), 219-224. doi: 10.2466/PRO.67.5.219-224
- Crompton, R., Brockmann, M., & Lyonette, C. (2005). Attitudes, women's employment and the domestic division of labour. *Work, Employment & Society*, 19(2), 213-233. doi: 10.1177/0950017005053168

- Feeney, J. A., Noller, P., & Ward, C. (1997). Marital Satisfaction and Spousal Interaction. I R. J. Sternberg & M. Hojjat (Red.), *Satisfaction in close relationships* (s. 160-189). New York: The Guilford Press.
- Feng, D., & Baker, L. (1994). Spouse similarity in attitudes, personality, and psychological well-being. *Behavior Genetics*, 24(4), 357-364. doi: 10.1007/bf01067537
- Fincham, F. D., & Beach, S. R. (2010). Marriage in the new millennium: A decade in review. *Journal of Marriage and Family*, 72(3), 630-649. doi: 10.1111/j.1741-3737.2010.00722.x
- Fletcher, G. J., Simpson, J. A., & Thomas, G. (2000). The measurement of perceived relationship quality components: A confirmatory factor analytic approach. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 26(3), 340-354. doi: 10.1177/0146167200265007
- Fowers, B. J. (1991). His and her marriage: A multivariate study of gender and marital satisfaction. *Sex Roles*, 24(3), 209-221. doi: 10.1007/bf00288892
- Funk, J. L., & Rogge, R. D. (2007). Testing the ruler with item response theory: Increasing precision of measurement for relationship satisfaction with the Couples Satisfaction Index. *Journal of Family Psychology*, 21(4), 572-583. doi: 10.1037/0893-3200.21.4.572
- Gao, G. (2001). Intimacy, passion and commitment in Chinese and US American romantic relationships. *International Journal of Intercultural Relations*, 25(3), 329-342.
- Gattis, K. S., Berns, S., Simpson, L. E., & Christensen, A. (2004). Birds of a Feather or Strange Birds? Ties Among Personality Dimensions, Similarity, and Marital Quality. *Journal of Family Psychology*, 18(4), 564-574. doi: 10.1037/0893-3200.18.4.564
- Gaunt, R. (2006). Couple Similarity and Marital Satisfaction: Are Similar Spouses Happier? *Journal of Personality*, 74(5), 1401-1420. doi: 10.1111/j.1467-6494.2006.00414.x

- Gitlestad, G. (2011). *Relasjonen mellom partilfredshet og varighet av parforhold sett i lys av livssyklusfaktorer. Høy partilfredshet en kortvarig glede?* Hovedoppgave i psykologi, Universitetet i Oslo, Oslo.
- Glenn, N. D. (1990). Quantitative Research on Marital Quality in the 1980s: A Critical Review. *Journal of Marriage and Family*, 52(4), 818-831.
- Glenn, N. D. (1998). The Course of Marital Success and Failure in Five American 10-Year Marriage Cohorts. *Journal of Marriage and Family*, 60(3), 569-576.
- Glenn, N. D., & Weaver, C. N. (1981). The contribution of marital happiness to global happiness. *Journal of Marriage and the Family*, 43(2), 161-168. doi: 10.2307/351426
- Graham, J. M., Diebels, K. J., & Barnow, Z. B. (2011). The reliability of relationship satisfaction: A reliability generalization meta-analysis. *Journal of Family Psychology*, 25(1), 39-48. doi: 10.1037/a0022441
- Griffin, D., Murray, S., & Gonzalez, R. (1999). Difference score correlations in relationship research: A conceptual primer. *Personal Relationships*, 6(4), 505-518. doi: 10.1111/j.1475-6811.1999.tb00206.x
- Hansen, T., & Slagsvold, B. (2012). Likestilling hjemme. Vol. 8/2012: *NOVA – rapport*. Hentet fra <http://www.nova.no/id/25911>
- Hassebrauck, M., & Fehr, B. (2002). Dimensions of relationship quality. *Personal Relationships*, 9(3), 253-270. doi: 10.1111/1475-6811.00017
- Hassel, C. (2007). *Å leve sammen*. Masteroppgave i sosiologi, Universitetet i Oslo, Oslo. Hentet fra <http://www.duo.uio.no/publ/iss/2007/58730/sammen.pdf>
- Hatfield, E., & Sprecher, S. (1986). Measuring passionate love in intimate relationships. *Journal of Adolescence*, 9(4), 383-410. doi: 10.1016/S0140-1971%2886%2980043-4
- Heimdal, M. R., Dørmænen, A., & Træen, B. (2008). Krangling i parforhold. *Tidsskrift for norsk psykologforening*, 45(6), 695-703.

- Helms, H. M., Walls, J. K., Crouter, A. C., & McHale, S. M. (2010). Provider role attitudes, marital satisfaction, role overload, and housework: A dyadic approach. *Journal of Family Psychology, 24*(5), 568-577. doi: 10.1037/a0020637
- Hendrick, C., & Hendrick, S. S. (1997). Love and satisfaction. I R. J. Sternberg & M. Hojjat (Red.), *Satisfaction In Close Relationships* (s. 56-78). New York: Taylor & Francis.
- Heyman, R. E., Sayers, S. L., & Bellack, A. S. (1994). Global marital satisfaction versus marital adjustment: An empirical comparison of three measures. *Journal of Family Psychology, 8*(4), 432-446. doi: 10.1037/0893-3200.8.4.432
- Hochschild, A. R. (1990). *The Second Shift*. New York: Avon Books.
- Holter, Ø. G., Egeland, C., & Svare, H. (2008). Likestilling og livskvalitet 2007. Vol. 1/2008: Arbeidsforskningsinstituttet. Hentet fra http://www.afiwri.no/modules/module_123/proxy.asp?D=2&C=1&I=3752
- Jansen, M., & Liefbroer, A. C. (2006). Couples' Attitudes, Childbirth, and the Division of Labor. *Journal of Family Issues, 27*(11), 1487-1511. doi: 10.1177/0192513x06291038
- Johnson, D. R., Amoloza, T. O., & Booth, A. (1992). Stability and developmental change in marital quality: A three-wave panel analysis. *Journal of Marriage and the Family, 54*(3), 582-594. doi: 10.2307/353244
- Jose, O., & Alfons, V. (2007). Do Demographics Affect Marital Satisfaction? *Journal of Sex & Marital Therapy, 33*(1), 73-85. doi: 10.1080/00926230600998573
- Kitterød, R. H. (2002). Fortsatt nedgang i kvinners tid til husarbeid på 1990-tallet. *Samfunnsspeilet, 4-5*. Hentet fra <http://www.ssb.no/samfunnsspeilet/utg/200204/04/index.html>
- Kjeldstad, R., & Lappegård, T. (2010). Holdninger til kjønnsroller og likestillingspraksis hjemmet. *Samfunnsspeilet, 4*. Hentet fra <http://www.ssb.no/samfunnsspeilet/utg/201004/10/>

- Knudsen, K., & Wærness, K. (2001). National Context, Individual Characteristics and Attitudes on Mothers' Employment: A Comparative Analysis of Great Britain, Sweden and Norway. *Acta Sociologica*, 44(1), 67-79. doi: 10.1177/000169930104400106
- Knudsen, K., & Wærness, K. (2008). National Context and Spouses' Housework in 34 Countries. *European Sociological Review*, 24(1), 97-113. doi: 10.1093/esr/jcm037
- Koski, L. R., & Shaver, P. R. (1997). Attachment and Relationship Satisfaction across the Lifespan. I R. J. Sternberg & M. Hojjat (Red.), *Satisfaction in close relationships* (s. 26-55). New York: The Guilford Press.
- Lappegård, T. (2003). Pappa til (hjemme)tjeneste - hvilke fedre tar fødselspermisjon. *Samfunnsspeilet*, 5. Hentet fra <http://www.ssb.no/samfunnsspeilet/utg/200305/07/>
- Larson, J. H., & Holman, T. B. (1994). Premarital predictors of marital quality and stability. *Family Relations: An Interdisciplinary Journal of Applied Family Studies*, 43(2), 228-237. doi: 10.2307/585327
- Leira, A. (2003). *Familier og velferdsstat*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Lemieux, R., & Hale, J. L. (1999). Intimacy, passion, and commitment in young romantic relationships: Successfully measuring the triangular theory of love. *Psychological Reports*, 85(2), 497-503. doi: 10.2466/pr0.1999.85.2.497
- Lemieux, R., & Hale, J. L. (2000). Intimacy, passion, and commitment among married individuals: Further testing of the Triangular Theory of Love. *Psychological Reports*, 87(3, Pt 1), 941-948. Hentet fra <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/11191410>
- Lemieux, R., & Hale, J. L. (2002). Cross-sectional analysis of intimacy, passion, and commitment: Testing the assumptions of the triangular theory of love. *Psychological Reports*, 90(3,Pt1), 1009-1014. doi: 10.2466/pr0.2002.90.3.1009

- Likestillingsloven. (1978). Lov om likestilling mellom kjønnene. Hentet fra http://lovdata.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/app/gratis/www/docroot/all/nl-19780609-045.html&emne=LIKESTILLINGSLOV*&
- Luo, S., & Klohnen, E. C. (2005). Assortative Mating and Marital Quality in Newlyweds: A Couple-Centered Approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88(2), 304-326. doi: 10.1037/0022-3514.88.2.304
- Lye, D. N., & Biblarz, T. J. (1993). The effects of attitudes toward family life and gender roles on marital satisfaction. *Journal of Family Issues*, 14(2), 157-188. doi: 10.1177/019251393014002002
- Marks, J., Lam, C., & McHale, S. (2009). Family Patterns of Gender Role Attitudes. *Sex Roles*, 61(3), 221-234. doi: 10.1007/s11199-009-9619-3
- McDaniel, A. E. (2008). Measuring Gender Egalitarianism: The Attitudinal Difference Between Men and Women. *International Journal of Sociology*, 38, 58-80. Hentet fra <http://cat.inist.fr/?aModele=afficheN&cpsidt=20375944>
- McGovern, J. M., & Meyers, S. A. (2002). Relationships between sex-role attitudes, division of household tasks, and marital adjustment. *Contemporary Family Therapy: An International Journal*, 24(4), 601-618. doi: 10.1023/A:1021225313735
- McHugh, M. C., & Frieze, I. H. (1997). The measurement of gender-role attitudes. A review and commentary. *Psychology of Women Quarterly*, 21(1), 1-16. doi: 10.1111/j.1471-6402.1997.tb00097.x
- Morry, M. M., Kito, M., & Ortiz, L. (2011). The attraction-similarity model and dating couples: Projection, perceived similarity, and psychological benefits. *Personal Relationships*, 18(1). doi: 10.1111/j.1475-6811.2010.01293.x
- Moxnes, K., & Haugen, G. M. D. (1998). *Skilsmisse som fenomen*. Trondheim: Allforsk.

- Murray, S. L., Holmes, J. G., & Griffin, D. W. (1996). The self-fulfilling nature of positive illusions in romantic relationships: Love is not blind, but prescient. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71(6), 1155-1180. doi: 10.1037/0022-3514.71.6.1155
- Ng, K. M., Loy, J., Gudmunson, C., & Cheong, W. (2009). Gender Differences in Marital and Life Satisfaction among Chinese Malaysians. *Sex Roles*, 60(1), 33-43. doi: 10.1007/s11199-008-9503-6
- Nordahl, H. (2009). *Anvendelse av teorien om planlagt adferd for kartlegging av drivere og barrierer ved e-handel*. Masteroppgave ved Norges Fiskerihøgskole, Universitetet i Tromsø, Tromsø. Hentet fra <http://munin.uit.no/bitstream/handle/10037/2116/thesis.pdf?sequence=1>
- Norton, R. (1983). Measuring marital quality: A critical look at the dependent variable. *Journal of Marriage and the Family*, 45(1), 141-151. doi: 10.2307/351302
- Orbuch, T. L., House, J. S., Mero, R. P., & Webster, P. S. (1996). Marital Quality Over the Life Course. *Social Psychology Quarterly*, 59(2), 162-171. Hentet fra <http://www.jstor.org/stable/2787050>
- Pallant, J. (2007). *SPSS survival manual*. New York: Open University Press.
- Parweb, (2008). Hentet 01.06.2012 fra <http://parweb.no/default.aspx?pid=home>
- Peplau, L. A. (1983). Roles and Gender. I H. H. Kelly, E. Berscheid, A. Christensen, J. H. Harvey, T. L. Huston, G. Levinger, E. McClintock, L. A. Peplau & D. R. Peterson (Red.), *Close Relationships* (s. 220-264): W. H. Freeman and Company. Hentet fra http://www.peplaulab.ucla.edu/Peplau_Lab/Publications_files/Peplau_83s.pdf
- Proulx, C. M., Helms, H. M., & Buehler, C. (2007). Marital quality and personal well-being: A meta-analysis. *Journal of Marriage and Family*, 69(3), 576-593. doi: 10.1111/j.1741-3737.2007.00393.x

- Riggio, H. R., & Desrochers, S. (2004). Maternal employment and the work and family. I D. F. Halpern & S. E. Murphy (Red.), *From Work-Family Balance to Work-Family Interaction: Changing the Metaphor* (s. 177-196). Mahwah, New Jersey: Taylor & Francis.
- Sabatelli, R. M. (1988). Measurement issues in marital research: A review and critique of contemporary survey instruments. *Journal of Marriage and the Family*, 50(4), 891-915. doi: 10.2307/352102
- Shannon, E. C., & Huston, A. C. (2006). Family Instability and Children's Early Problem Behavior. *Social Forces*, 85(1), 551-581.
- Skrede, K. (2004). Familiepolitikens grense - ved «likestilling light»? I A. L. Ellingsæter & A. Leira (Red.), *Velferdsstaten og familien: utfordringer og dilemmaer* (s. 160-200). Oslo: Gyldendal norsk forlag.
- Spanier, G. B. (1976). Measuring dyadic adjustment: New scales for assessing the quality of marriage and similar dyads. *Journal of Marriage and the Family*, 38(1), 15-28. doi: 10.2307/350547
- Spence. (1973). A short version of the Attitudes toward Women Scale (AWS). *Bulletin of the Psychonomic Society*, 2(4), 219-220. doi: 10.2307/350547
- Statistisk sentralbyrå. (2012a). Én av to har mobilt bredbånd. Hentet 17.09, fra <http://www.ssb.no/ikthus/>
- Statistisk sentralbyrå. (2012b). Tabell: Inntektsintervall, etter kjønn. Antall bosatte personer 17 år og eldre. Hentet 23.06, fra http://statbank.ssb.no/statistikkbanken/Default_FR.asp?Productid=05.01&PXSid=0&nvl=true&PLanguage=0&tilside=selecttable/MenuSelP.asp&SubjectCode=05

- Statistisk sentralbyrå. (2012c). Tabell: Personer 16 år og over, etter kjønn, alder og utdanningsnivå. Absolutte tall og prosent. Hentet 23.06, fra http://statbank.ssb.no/statistikkbanken/Default_FR.asp?PXSid=0&nvl=true&PLanguage=0&tilside=selecttable/MenuSelS.asp&SubjectCode=04
- Statistisk sentralbyrå. (2012d). Tabell: Personer i alderen 15-74 år, etter kjønn, arbeidsstyrkestatus og alder. Hentet 23.06, fra http://statbank.ssb.no/statistikkbanken/Default_FR.asp?Productid=06.01&PXSid=0&nvl=true&PLanguage=0&tilside=selecttable/MenuSelP.asp&SubjectCode=06
- Statistisk sentralbyrå. (2012e). Tabell: Skilsmisserater for menn og kvinner, etter ulike aldersgrupper. Skilsmisser mellom ulike kjønn. Hentet 04.08, fra http://statbank.ssb.no/statistikkbanken/Default_FR.asp?Productid=02.02&PXSid=0&nvl=true&PLanguage=0&tilside=selecttable/MenuSelP.asp&SubjectCode=02
- Statistisk sentralbyrå. (2012f). Tabell: Sysselsatte, etter heltid/deltid og kjønn. 2011. 1 000, prosent og gjennomsnittlig avtalt arbeidstid per uke. Hentet 04.08, fra <http://www.ssb.no/aarbok/2012/tab/tab-207.html>
- Statistisk sentralbyrå. (2012g). Tabell: Tid brukt til husarbeid blant kvinner og menn 16-74 år. 1971-2010. Gjennomsnitt for alle, andel som utførte husarbeid, og gjennomsnitt for dem som utførte husarbeid. Timer og minutter/prosent. Hentet 04.08, fra <http://www.ssb.no/samfunnsspeilet/utg/201204/08/tab-2012-10-09-02.html>
- Statistisk sentralbyrå. (2012h). Tabell: Par, etter parstatus og antall barn. Hentet 04.08, fra http://statbank.ssb.no/statistikkbanken/Default_FR.asp?Productid=02.01&PXSid=0&nvl=true&PLanguage=0&tilside=selecttable/MenuSelP.asp&SubjectCode=02
- Sternberg, R. J. (1986). A triangular theory of love. *Psychological Review*, 93(2), 119-135. doi: 10.1037/0033-295X.93.2.119

- Sternberg, R. J. (1997). Construct validation of a triangular love scale. *European Journal of Social Psychology*, 27(3), 313-335. doi: 10.1002/(SICI)1099-0992(199705)27:3<313::AID-EJSP824>3.0.CO;2-4
- Syltevik, L. J. (2005). Fra trygg havn til vaklende fellesskap? Sosiologiske perspektiver på dagens familier og parforhold. I H. Hårtveit (Red.), *Perspektiver på parforhold* (s. 41-58). Oslo: Universitetsforlaget AS.
- VanLaningham, J., Johnson, D. R., & Amato, P. (2001). Marital Happiness, Marital Duration, and the U-Shaped Curve: Evidence from a Five-Wave Panel Study. *Social Forces*, 79(4), 1313-1341. doi: 10.1353/sof.2001.0055
- Vogel, D. L., Tucker, C. M., Wester, S. R., & Heesacker, M. (1999). The Impact of Sex and Situational Cues on the Endorsement of Traditional Gender-Role Attitudes and Behaviors in Dating Couples. *Journal of Social and Personal Relationships*, 16(4), 459-473. doi: 10.1177/0265407599164003
- Watson, D., Klohnen, E. C., Casillas, A., Nus Simms, E., Haig, J., & Berry, D. S. (2004). Match Makers and Deal Breakers: Analyses of Assortative Mating in Newlywed Couples. *Journal of Personality*, 72(5), 1029-1068. doi: 10.1111/j.0022-3506.2004.00289.x
- Whisman, M. A. (1997). Satisfaction in close relationships: Challenges for the 21st Century. I R. J. Sternberg & M. Hojjat (Red.), *Satisfaction in close relationships* (s. 385-410). New York: The Guilford press.
- Whisman, M. A. (2007). Marital distress and DSM-IV psychiatric disorders in a population-based national survey. *Journal of Abnormal Psychology*, 116(3), 638-643. doi: 10.1037/0021-843X.116.3.638

White, L., & Edwards, J. N. (1990). Emptying the nest and parental well-being: An analysis of national panel data. *American Sociological Review*, 55(2), 235-242. doi: 10.2307/2095629

Whitley, B. E. (1993). Reliability and aspects of the construct validity of Sternberg's Triangular Love Scale. *Journal of Social and Personal Relationships*, 10(3), 475-480. doi: 10.1177/0265407593103013

Winch, R. F., Ktsanes, T., & Ktsanes, V. (1954). The Theory of Complementary Needs in Mate-Selection: An Analytic and Descriptive Study. *American Sociological Review*, 19(3), 241-249. Hentet fra <http://www.jstor.org/stable/10.2307/2087753>

Vedlegg

Vedlegg 1: Sternbergs Triangular love scale

1. I am actively supportive of _____'s well-being.
2. I have a warm relationship with _____.
3. I am able to count on _____ in times of need.
4. _____ is able to count on me in times of need.
5. I am willing to share myself and my possessions with _____.
6. I receive considerable emotional support from _____.
7. I give considerable emotional support to _____.
8. I communicate well with _____.
9. I value _____ greatly in my life.
10. I feel close to _____.
11. I have a comfortable relationship with _____.
12. I feel that I really understand _____.
13. I feel that _____ really understands me.
14. I feel that I can really trust _____.
15. I share deeply personal information about myself with _____.
16. Just seeing _____ excites me.
17. I find myself thinking about _____ frequently during the day.
18. My relationship with _____ is very romantic.
19. I find _____ to be very personally attractive.
20. I idealize _____.
21. I cannot imagine another person making me as happy as _____ does.
22. I would rather be with _____ than with anyone else.
23. There is nothing more important to me than my relationship with _____.
24. I especially like physical contact with _____.
25. There is something almost «magical» about my relationship with _____.
26. I adore _____.
27. I cannot imagine life without _____.
28. My relationship with _____ is passionate.
29. When I see romantic movies and read romantic books, I think of _____.
30. I fantasize about _____.
31. I know that I care about _____.
32. I am committed to maintaining my relationship with _____.
33. Because of my commitment to _____, I would not let other people come between us.
34. I have confidence in the stability of my relationship with _____.
35. I could not let anything get in the way of my commitment to _____.
36. I expect my love for _____ to last for the rest of my life.
37. I will always feel a strong responsibility for _____.
38. I view my commitment to _____ as a solid one.
39. I cannot imagine ending my relationship with _____.
40. I am certain of my love for _____.
41. I view my relationship with _____ as permanent.

42. I view my relationship with _____ as a good decision.
43. I feel a sense of responsibility toward _____.
44. I plan to continue my relationship with _____.
45. Even when _____ is hard to deal with, I remain committed to our relationship.

Vedlegg 2: Partilfredshetsskala utarbeidet til undersøkelsen

Forpliktelse, 9 item

- Jeg elsker min partner
- Jeg vil bli gammel med min partner
- Jeg skulle ønske jeg ikke hadde vært sammen med min partner
- Jeg er redd for å bli forlatt av min partner
- Det er sannsynlig at jeg går inn i andre forhold i fremtiden
- Jeg er trofast mot min partner
- Jeg er tiltrukket av andre mulige partnere
- Jeg vil aldri være utro
- Jeg vil aldri tilgi utroskap

Nærhet, 17 item

- Hvor ofte krangler du og din partner?*
- Jeg lyver aldri for min partner
- Min partner og jeg er gode til å løse våre konflikter sammen
- Hvor ofte ler dere sammen?*
- Hvor ofte har dere en interessant diskusjon?*
- Hvor ofte misforstår din partner deg?*
- Hvor ofte er du flau over din partner?***
- Det hender jeg forakter min partner
- Det hender jeg sier ting for å såre min partner
- Det hender jeg baksnakker min partner
- Jeg føler omsorg for min partner
- Jeg liker å prate om stort og smått med min partner
- Hvor godt forstår din partner deg?***
- Jeg deler mine innerste tanker og følelser med min partner
- Jeg har en omsorgsfull partner
- Jeg føler meg elsket av min partner
- Jeg har en partner som ikke er redd for å dele sine følelser med meg

Lidenskap, 10 item

- Jeg er seksuelt tiltrukket av min partner
- Jeg finner min partner fysisk attraktiv
- Vi kommuniserer godt om sex
- Jeg føler meg seksuelt nær min partner
- Sex er en viktig del av forholdet vårt

Sex er ikke så viktig for meg
Når man har vært sammen en stund, er sex mindre viktig
Sex med min partner kan være kjedelig
Jo mer sex, jo bedre
Jeg er en lidenskapelig partner

Global tilfredshet, 4 item

Vårt parforhold er solid.
Hvor fornøyd er du med ditt parforhold?*****
Relasjonen til min partner gjør meg glad
Punktene på denne linjen representerer ulike grader av lykke i ditt parforhold. Midtpunktet: «Lykkelig», representerer den normale graden av lykke i de fleste parforhold. Kryss av der du opplever at ditt parforhold best kan beskrives:*****

Spørsmål besvares på en 7 punkts likertskala fra helt uenig til helt enig

*Spørsmål besvares på en 7 punkts likertskala fra nesten daglig til alltid

**Spørsmål besvares på en 7 punkts likertskala fra aldri til ukentlig

***Spørsmål besvares på en 7 punkts likertskala fra svært godt til svært dårlig

****Spørsmål besvares på en 7 punkts likertskala fra svært fornøyd til svært misfornøyd

*****Spørsmål besvares på en 7 punkts likertskala fra ekstremt ulykkelig til ekstremt lykkelig

Vedlegg 3: Spørsmål om holdninger til likestilling

Daglig husarbeid skal deles rettferdig

Det er helt naturlig å dele på praktiske oppgaver i hjemmet

Den som tjener mest har den viktigste jobben

Det er naturlig at kvinner rydder mer enn menn

Kvinnens plass er i hjemmet

Det er mannens oppgave å forsørge familien

Vedlegg 4: Varighet av parforhold

Antall år	Kvinner %	Menn %
> 1 år	26,1	25,7
2-5 år	36,5	37
6-10 år	20,9	20,4
11-15 år	8	8,1
16-20 år	4,6	4,5
21<	3,9	4,3

Vedlegg 5: Antall barn og antall barn som bor hjemme

Antall barn	Kvinner %	Menn %
0	52,8	53,7
1	16,5	15,5
2	18,2	17,4
3	9,2	9,4
4<	3,3	4
Antall barn som bor hjemme		
0	54,9	57
1	17,6	16,8
2	17,6	16,6
3	7,2	7,4
4<	2,7	2,1

Vedlegg 6: Respondentenes inntekt

Årsinntekt	Kvinner %	Menn %
<200 000	36,4	17,2
210 000-400 000	48,1	38,8
401 000-700 000	14,4	37,1
710 000-1000 000<	1,2	6,8
Totalt	100	100

Vedlegg7: Histogram som viser spredning i differanseskårer for holdninger til likestilling

